

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Η' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1959 | ΑΡΙΘ. 7

Η ΑΠΛΟΤΗΣ ΚΑΙ ΑΦΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

«Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλώντες τε κατ' οἶκον ἄρτον μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας».

(Πράξ. β' 46).

Ὁ ἱ. Λουκάς περιγράφων τοὺς μακαρίους ἐκείνους πρῶτους Χριστιανούς τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, μᾶς δίδει ὡς χαρακτηριστικὰ αὐτῶν τὴν γνησίαν αὐτῶν πίστιν, τὸν ὀρθὸν βίον, τὴν ἀκούραστον καρτερίαν ἐν τῇ ἀκροάσει τοῦ κηρύγματος, τὴν ἀκόρεστον ἐμμονὴν ἐν ταῖς προσευχαῖς, τὴν ἐν ἀφελείᾳ πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς πάντας συμπεριφορὰν, ἅτινα ἐξησφάλιζον εἰς αὐτοὺς ζωὴν πλήρη εἰρήνης καὶ εὐφροσύνης, παρ' ὅλους τοὺς τεκταινομένους κατ' αὐτῶν κινδύνους, ἕκ μέρους Ἰουδαίων τε καὶ ἐθνικῶν.

Οὐδὲν διανοοῦντο οἱ εὐλογημένοι κατ' ἀλλήλων πονηρὸν, τὸ πᾶν ἀφηνον νὰ κατευθύνῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Δὲν ἠσθάνοντο κανένα φόβον. Καίτοι περιστοιχιζόμενοι ὑπὸ μυρίων κινδύνων.

Ἡ ἀφέλεια, ἣτις τοὺς διέκρινε καὶ ἡ ἀθωότης καὶ ἡ ἀγνότης τῶν ἐκδηλώσεων ἦτο ἀπόδειξις τῆς πληρότητος τῆς ἀρετῆς των, ἣτις καὶ ἄλλως πολυτρόπως ἀπεδεικνύετο καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὰ ὑλικά περιφρονήσεως των καὶ ἐκ τῆς νηστείας καὶ ἐκ τῆς ἐν ταῖς εὐχαῖς ἐμμονῆς καὶ καρτερίας.

Οὕτω δὲ καὶ καθαρῶς ὕμνον τὸν Θεόν, διότι ἡ καθαρωτέρα καὶ εὐπροσδεκτοτέρα ὕμνωδία πρὸς τὸν Θεὸν εἶναι ἐκείνη, ἣτις ἐξέρχεται ἐκ καρδίας ἐναρέτου καὶ ἀγίας.

Ἐναγνώρισιν δὲ τῶν ἀρετῶν των καὶ ἀμοιβὴν ἀπεπέλει τὸ ὅτι «εἶχον χάριν πρὸς τὸν λαὸν» καὶ ἦσαν συμπαθεῖς καὶ ποθεινοὶ πρὸς αὐτόν.

Καὶ τὶς πράγματι δὲν συμπαθεῖ καὶ δὲν θαυμάζει ἄνθρωπον ἀπλοῦν τὸ ἦθος καὶ δὲν ἐπιδιώκει νὰ συνδεθῆ μετ' ἐκείνου, ποῦ τίποτε δὲν ἔχει ὑπουλον, ἐρωτᾷ ὁ θεῖος Χρυσόστομος περιγράφων ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν Πράξεων τὴν ζωὴν τῶν πρώτων Χριστιανῶν; Εἰς τοὺς ἀπλοῦς ὄντως καὶ ἀφελεῖς ἀνήκει ἡ σωτηρία καὶ πᾶσαι αἱ μεγάλαι εὐνοιαὶ τοῦ Θεοῦ.

Οὐχὶ ποιμένες εὐηγγελίσθησαν πρώτιστοι πάντων τὴν τοῦ Σωτῆρος γέννησιν;

Οὐχὶ ἀπλοὶ ἀλιεῖς ἐξελέγησαν διὰ τὸ ἔνδοξον τοῦ Ἀποστόλου ἀξίωμα; «Ψυχὴ γὰρ εὐλογημένη, πᾶσα ἀπλῆ» (Παροιμ. ια', 25) καὶ «ὁ πορευόμενος ἀπλῶς, πορεύεται πεποισθῶς» (Αὐτόθι. ι', 9) Ναὶ θὰ εἴπησ, ἀλλὰ χρειάζεται καὶ φρόνησις. Ἄλλὰ τί ἄλλο εἶναι ἀπλότης εἰμὴ φρόνησις;

Διότι, ὅταν δὲν συλλογίζεσάι τι πονηρόν, οὔτε νὰ διαπράξῃς πονηρόν ὑπάρχει κίνδυνος. Ὁδὸς πρὸς φιλοσοφίαν εἶναι ἡ ἀπλότης. Οὐδεὶς εἶναι τοσοῦτον ὠραῖος τὴν ψυχὴν, ὡς ὁ ἀπλοῦς.

Αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁ προστάξας νὰ εἶναι ἄπλαστοὶ οἱ πιστοὶ Του δοῦλοι ἐκτείνει τὴν χεῖρά Του καὶ ὑποστηρίζει τοὺς ἀπλοῦς καὶ ἀφελεῖς!

Ὁ Δαβὶδ ἦτο ἄπλαστος καὶ ἀφελῆς. Ὁ δὲ Σαοὺλ πονηρότατος. Τὶς ἐκέρδισεν ἐν τέλει; Ὁ ἀπονήρευτος Δαβὶδ, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ! Τὸ αὐτὸ βλέπει τις καὶ εἰς τὸν πάγκαλον Ἰωσήφ καὶ εἰς τὸν μακάριον Ἄβελ. Οἱ πονηροὶ καὶ οἱ καχύποπτοι ἄνθρωποι οὐδένα, πλὴν ἑαυτῶν, βλάπτουσι καὶ φθείρουσι περισσότερον. Ἐνῶ οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ ἀποδεικνύονται ἀνώτεροι τῶν πληγμάτων καὶ παγίδων τῆς πονηρίας.

*

Τῶν πονηρῶν καὶ διεστραμμένων ἀνθρώπων ἡ ψυχὴ εἶναι πάντοτε μεστή ἀθυμίας καὶ ταραχῆς καὶ πληξεως. Δὲν ἀπολαμβάνουσιν οὗτοι τῆς ὁμοιοῖας καὶ φιλίας τὰ θέλητρα. Τοὺς τοιοῦτους παρακολουθοῦν πάντοτε μάχαι καὶ ἔχθρα: καὶ διαπληκτισμοὶ καὶ ἀηδεῖς μωρολόγοι ἔριδες. Τὰ πάντα ὑποπτεύονται οἱ τοιοῦτοι καὶ ἑαυτοὺς τοὺς ἰδίους. Δι' αὐτοὺς οὔτε ὕπνος ὑπάρχει γλυκὺς, οὔτε στιγμή τις τερπνὴ ἐν τῷ βίῳ. Ἄν εἶναι ἔγγαμοὶ καὶ ἔχωσι γυναῖκα, ἄλλοίμονον! Πρὸς πάντας γίνονται ἔχθροὶ καὶ πολέμιοι, ζηλοτυποῦντες ἀδιακρίτως καὶ φοβούμενοι διηνεκῶς. Τὸ ὄνομα πονηρὸς ἐκ τοῦ πονεῖν λέγε-

ται. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἁγ. Γραφή πόνον ὀνομάζει τὴν πονηρίαν, λέγουσα περὶ τοῦ πονηροῦ ἀνθρώπου «Ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος» (Ψαλμ. θ', 28) καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν «Καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος» (Ψ. πθ', 10). Θαυμαστὸν εἶναι πῶς ἐκεῖνοι οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ οἱ τρισχίλιοι καὶ πεντακισχίλιοι, ἀνυπολογίστως ἐνεκολλώθησαν τὴν ἀρετὴν καὶ ἀπροφασίστως πάντες ὁμοῦ ἀπεδείχθησαν ἀληθινοὶ φιλόσοφοι τῆς καθαρωτέρας φιλοσοφίας, σήμερον δὲ σπανίως εὐρίσκει τις ἕνα ἀπλοῦν καὶ εὐθύν, ἀφελῆ καὶ ἀπροσποίητον καὶ ἀνυπόκριτον.

Δὲν δυσκολευόμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι μεγάλως εὐεργέτησεν ἐκεῖνους ἡ θλίψις τῶν διωγμῶν καὶ τῶν κινδύνων, ἡ θλίψις ἡ διδάσκαλος τῆς φιλοσοφίας καὶ ἡ μήτηρ τῆς εὐλαβείας.

Προσελθόντες οἱ εὐλογημένοι ἐκεῖνοι εἰς τὴν Πίστιν, μετ' εὐλαβείας καὶ εἰλικρινείας πολλῆς, δὲν ἀπέβλεπον εἰς τιμὰς οὔτε εἰς συμφέροντα ἐπίγεια. Ἄλλ' ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ εὐθεῖ λογισμῷ, πρὸς τὰ μέλλοντα, τὰ οὐράνια, τὰ αἰώνια ἀπέβλεπον καὶ οὐδὲν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ προσεδόκων. Τοῦτο ἐθεώρουν ἐκεῖνοι Χριστιανισμὸν (Χριστιανωσύνην)! Ἄλλ' ἡμεῖς τὰς ἀνέσεις ζητοῦντες καὶ τὰς δόξας διώκοντες νοθεύομεν τὴν ἀπλότητα, ἀποβάλλομεν τὴν μακαρίαν ἀφέλειαν καὶ δουλούμεθα τῇ ὑποκρισίᾳ καὶ τοῖς κατὰ συνθήκην ψεύδεσι τῆς κοσμικῆς καὶ κοινωνικῆς λεγομένης ζωῆς, τῆς γεμούσης κιβδηλείας καὶ ἀπάτης καὶ πονηρίας, ἧς ρύσαιτο ἡμᾶς ὁ Σωτὴρ καὶ Ἄρχηγός ἡμῶν Χριστὸς, ὁ διδάξας ἡμᾶς νὰ προσευχώμεθα ἀδιαλείπτως λέγοντες:

«Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ... Ἀμήν».

† Ἄρχιμ. ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ Πτ. Θ. Φ.

Ἱ. Προϊστάμενος Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Βαρβάρας Πατησίων

Ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παῖδια, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν (Ματθ. ιη' 3).

Ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας, καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα· ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη (Σολομῶντος ι' 12).

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΤΟΣ 1959 : ΕΞΑΡΣΙΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Ἑβδομάς εἶναι ἡ κατ' ἐξοχήν λατρευτικὴ περίοδος, ἡ ὁποία συγκεντρώνει τὸ μεγαλύτερον ἐκκλησίασμα εἰς τὰς ἱ. Ἀκολουθίας. Καὶ εἶναι, ἐπομένως, ἡ καταλληλοτέρα ἐποχὴ δι' εὐρύτεραν ἐπικοινωνίαν μὲ τοὺς Ἐνορίτας κάθε Ναοῦ, τὴν ὁποίαν οἱ εὐλαβ. Ἐφημέριοι πρέπει νὰ χρησιμοποιήσουν κατὰ τὸν μᾶλλον μεθοδικὸν καὶ κατάλληλον τρόπον.

Ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῶν θεμάτων, ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν λατρείαν μας αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ἡ περίοδος τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος ἐνδείκνυται περισσότερον πάσης ἄλλης διὰ τὴν βαθύτερον καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῶν χριστιανῶν μας. Τὸ ἀληθινὸν δὲ καὶ πραγματικὸν θρησκευτικὸν συναίσθημα πρέπει νὰ ἔχη τὴν ἐνεργὸν καὶ πρακτικὴν του ἐκδήλωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μεγάλης χριστιανικῆς ἐντολῆς τῆς Ἀγάπης.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς θὰ παρέμενεν ἀτελής ἡ ἐφετεινὴ ἐντατικὴ καὶ συστηματικὴ προσπάθεια ἐξάρσεως τοῦ πνεύματος τῆς Ὁρθοδοξίας μας, ἂν καὶ αἱ ἱεραὶ εὐκαιρίαι, τὰς ὁποίας μᾶς δίδει ἡ Μεγ. Ἑβδομάς, δὲν θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο ἐν τῷ πλαισίῳ αὐτῆς τῆς προσπάθειας. Ἡ Ὁρθοδοξία βασίζεται εἰς τὴν βαθυτάτην πίστιν εἰς τὸ σωτήριον ἔργον καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὴν πιστὴν μίμησιν τοῦ «ὑπογραμμοῦ», τὸν ὁποῖον Ἐκεῖνος μᾶς ἀφῆκεν «ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἴχνεσιν Αὐτοῦ». Αὐτὴν τὴν πίστιν παρέλαβον παρὰ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων οἱ Ἅγιοι Πατέρες μας καὶ αὐτὸ τὸ ἰδανικὸν ἐπραγματοποίησαν ὅλοι, ὅσοι ἐδόξασαν τὴν Ἁγίαν μας Ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς συστάσεώς της μέχρι σήμερον. «Μιμηταὶ μου γίνεσθε, καθὼς καὶ ἐγὼ Χριστοῦ», παραγγέλλει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἦτο εἰς θέσιν καὶ νὰ διαβεβαιώσῃ «ζῶν δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός». Καὶ μὲ γαλήνην ψυχῆς καὶ ἐμπιστοσύνην ἔλεγε, περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, τὸ περίφημον ἐκεῖνο:

«Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής».

Ἐπὶ πλέον, αἱ ἱεραὶ Ἀκολουθίαι τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος, μὲ τὸν ἰδιάζοντα χαρακτήρᾳ των, ἔχουν τόσῃν ὑποβλητικότητα καὶ ἀσκοῦν τόσῃν συγκινητικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν πιστῶν, ὥστε δημιουργοῦν τὸ κατ' ἐξοχὴν κατάλληλον ψυχολογικὸν κλίμα διὰ τὴν βαθυτέραν αὐτὴν καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ τὴν καθοδήγησιν εἰς τὰς καλὰς ἀποφάσεις περὶ μιᾶς συνεπεστερας πρὸς τὴν θεωρίαν καὶ καρποφορωτέρας εἰς τὴν πράξιν χριστιανικῆς ζωῆς. Ἡ δὲ ἱερὰ ὑμνολογία αὐτῶν τῶν Ἀκολουθιῶν, ἡ ὁποία, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, φθάνει εἰς τὸ κορύφωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐξάρσεως, ἐκτὸς τοῦ ὅτι συντελεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν αὐτοῦ τοῦ ψυχολογικοῦ κλίματος, ποῦ βοηθεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ μεταφέρωνται πνευματικῶς εἰς ὄλονεν ὑψηλοτέραν ἀτμόσφαιραν καὶ νὰ γίνωνται ἱκανοὶ ὄχι μόνον νὰ δεχθοῦν μὲ ἀνακούφισιν καὶ μὲ χαρὰν κάθε καλὴν σύστασιν σχετικὴν πρὸς τὴν ἀξιοποίησιν τῶν συναισθημάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κυριαρχοῦνται, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκτιμήσουν πόσον μεγάλον πνευματικὸν θησαυρὸν διατηρεῖ ἡ Ἐκκλησία μας. Τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο ἀποτελεῖ ἕνα ἀκόμη λόγον ἐνισχύσεως τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν, ποῦ ἔχει τόσους καὶ τοιοῦτους θησαυροὺς.

Ἄλλα αὐτὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχη ὑπ' ὄψε: του αὐτὰς τὰς ἡμέρας ὁ ζηλωτῆς Ἐφημέριος καὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ τὰ καταστήσῃ ζωντανὰ καί, τρόπον τινά, χειροπιαστὰ διὰ τοὺς Ἐνορίτας του: α') Μὲ τὴν ἰδικὴν του στάσιν καὶ συμπεριφορὰν κατὰ τὴν τέλει τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν· β') Μὲ τὴν πρόληψιν κάθε παραφωνίας καὶ χασμωδίας, ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ προκληθῇ μέσα εἰς τὴν ἱερὰν ἀτμόσφαιραν τῆς λατρείας ἀπὸ ἔλλειψιν συνεννοήσεως καὶ συντονισμοῦ μεταξὺ τῶν ψαλλόντων καὶ διακονούντων εἰς τὸν Ναόν. γ') Μὲ τὴν ἀνάλογον μελέτην καὶ προετοιμασίαν, ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ μεταδώσῃ, μὲ λόγια ἀπλᾶ καὶ θερμά, ὅ,τι ὁ ἴδιος θὰ ἔχη συναισθανθῇ. Βοηθήματα διὰ τὴν μελέτην αὐτὴν δύναται νὰ εὔρη, ἂν δὲν ἔχη ἄλλα πρόχειρα, ὁ κάθε Ἐφημέριος τόσον εἰς τὰ ἀντίστοιχα τεύχη

τοῦ «Ἐφημερίου» ὄλων τῶν ἐτῶν, ὅσον καὶ εἰς τὰ ἀντίστοιχα, ἐπίσης, φύλλα τῆς «Φωνῆς Κυρίου».

Ἐκτός, ὅμως, ἀπὸ τὴν θεωρητικὴν καὶ συναισθηματικὴν πλευρὰν τοῦ θέματος, εἶπομεν ἀνωτέρω, ὅτι μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ ἡ πρακτικὴ ἀξιοποίησις του εἰς τὴν ἐνεργὸν ἐκδήλωσιν τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Ὅπως δὲ καὶ εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος ἐτονίσθη, αἱ ἄγιοι αὐταὶ ἡμέραι τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἑορτασμοῦ τῆς «μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ» κατελθούσης ἀγάπης τοῦ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντος Σωτῆρος Χριστοῦ, αὐταὶ εἶναι αἱ ἡμέραι, αἱ ὁποῖαι ὅλως ἰδιαιτέρως προσφέρονται εἰς τὴν ὑπόδειξιν καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν ἀληθινῶν Χριστιανῶν. «Ἐκ τούτου γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις», εἶπεν ὁ Κύριος.

Χρέος, λοιπόν, ἔχομεν νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὰς ἱερὰς αὐτὰς εὐκαιρίας, ὥστε καὶ δημοσίᾳ, ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἀλλά, πρὸ πάντων, κατ' ἰδίαν νὰ συστήσωμεν τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τῆς ἱερᾶς ἐντολῆς, ἐφ' ὅσον, μάλιστα, τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς προετοιμασίας διὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα γίνεται καὶ περισσότερον αἰσθητὴ ἡ ἔλλειψις πολλῶν ἀπαραιτήτων πραγμάτων ἀπὸ πολλοὺς ἐκ τῶν χριστιανῶν. Ὁ ζηλωτὴς Ἐφημέριος θὰ γνωρίσῃ αὐτοὺς τοὺς χριστιανούς, πού στεροῦνται· θὰ φροντίσῃ νὰ εὕρῃ ἐκείνους, πού εἶναι εἰς θέσιν νὰ βοηθήσουν, καὶ θὰ κάμῃ τὸ πᾶν διὰ ν' ἀνοίξῃ τὰς καρδίας τῶν δυναμένων χάριν τῶν ἀδυνάτων, ἐξασφαλίζων συγχρόνως καὶ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον μεταδόσεως τῆς βοήθειας, χωρὶς μῆτε ἡ φιλοτιμία τοῦ βοηθουμένου νὰ θιγῇ — αὐτὸ χρειάζεται πολὺ μεγάλην προσοχήν! — μῆτε ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ὑπεροψία τοῦ βοηθοῦντος νὰ κολακευθῇ — διότι τότε χάνει τὸν μισθὸν ὁ ἐλεῶν, ὅπως ρητῶς ἐδήλωσεν ὁ Κύριος. — Εἰς τὴν προσπάθειάν του αὐτὴν ὁ Ἐφημέριος θὰ ζητήσῃ τὴν σύμπραξιν κάθε Ἐνορίτου, πού δεικνύει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἰδιαιτέραν προθυμίαν διὰ τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν, καὶ θὰ χρησιμοποίησιν κάθε καλὴν διάθεσιν, χωρὶς διακρίσεις καὶ προσωποληψίαν.

Εἰς πολλὰς Ἐνορίας, βεβαίως, γίνεται αὐτὴ ἡ προσπάθεια, ἀλλὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ γενικευθῇ καὶ ἀκόμη ὅπου, τυχόν, γίνεται σπασμω-

δικά και άσυστηματοποίητα, ν' άρχίση νά συστηματοποιήται και νά οργανώνεται. Διότι κάθε Ναός πρέπει σιγά-σιγά νά γίνη Κέντρον όχι μόνον τῆς θείας λατρείας, αλλά και ὅλης τῆς πνευματικῆς και τῆς ἀγαθοεργοῦ κινήσεως, πού ἐπιβάλλει τὸ καθήκον μας ὡς πιστῶν τοῦ χριστιανικοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἀγάπης. Αὐτὸ δὲ ἀπεφάσισεν ἐσχάτως και ἡ Σεπτῆ Ἱεραρχία μας, ἡ ὁποία ἡσυχολήθη και μὲ τὸ ζήτημα τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς.

Ἄλλὰ ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἐλπίζομεν, ὅτι πολὺ συντόμως θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν ν' ἀνακοινώσωμεν περισσοτέρας λεπτομερείας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΪΟΥ 1959

1. Ὁ Μάϊος αὐτοῦ τοῦ ἔτους ἀρχίζει μὲ τὴν Μεγάλην Πρασκευήν, τὴν δὲ 3ην τοῦ ἰδίου μηνὸς θὰ ἐορτάσωμεν τὸ Ἅγιον Πάσχα, ἥτοι τὴν ἐπέτειον τῆς ζωηφόρου Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τόσον ἡ Μεγ. Πρασκευή, ὅσον και ἡ Κυριακὴ τοῦ Πάσχα εἶναι αἱ ἡμέραι, κατὰ τὸς ὁποίας οἱ ἔχοντες, τυχόν, οἰασδήποτε διαφορὰς μεταξύ των χριστιανοὶ ὀφείλου νά τὰς παραμερίσουν— ἂν δὲν τὸ ἔχουν πράξει ἐν τῷ μεταξύ — και νά συμφιλιωθοῦν. Οἱ εὐλαβεστάτοι Ἐφημέριοι παρακαλοῦνται νά συντελέσουν εἰς τοῦτο μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις, ὄχι μόνον ἐκμεταλλευόμενοι τὰς εὐκαιρίας τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως, ἀλλὰ και ἀναλαμβάνοντες εἰδικὴν πρωτοβουλίαν, ὅπου γνωρίζουν ὅτι ὑπάρχει διάστασις, ἔστω και ἂν δὲν προσέλθουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ νά ἐξομολογηθοῦν.

2. Ἐπίσης, τὴν Μεγ. Πρασκευήν και τὸ ΜεγαΣάββατον πρέπει νά συμπληρωθοῦν τὰ κενὰ πού, τυχόν, θὰ ἔχη ἀφήσει ἡ πρὸς περιθάλψιν τῶν ἀπορωτέρων προσπάθεια τῆς Ἐνορίας. Καὶ πρὸς τοῦτο θὰ καταβάλουν κάθε ἐνδεικνυομένην ἐνέργειαν οἱ εὐλαβ. Ἐφημέριοι, ἐπικαλούμενοι τὴν ἰδιαζουσον ἱερότητα αὐτῶν τῶν δύο ἡμερῶν.

3. Συμφώνως πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐγκριθέν πρόγραμμα αὐτοῦ τοῦ ἔτους, δεόν νά ἐξαρθῆ καθ' ὅλην τὴν πε-

ρίοδον τοῦ Πεντηκοσταρίου ἢ θέσις, τὴν ὁποίαν κατέχει ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Πρὸς τοῦτο δὲ θὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ Κήρυγμα τῶν Κυριακῶν. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ γίνῃ εὐρύτερος λόγος εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος. Διότι ὁ ἀναστάσιμος χαρακτήρ εἶναι οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

4. Ἡ Κυριακὴ τοῦ Ἀντίπασχα (10ῃ Μαΐου 1959) ἔχει ὀρισθῆ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καθιερούμενον ἑορτασμὸν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς ἡμέρας τοῦ ἐργάτου». Κατ' αὐτὴν θὰ ἐξαρθῇ ἡ σημασία, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐργασία διὰ τὸν Χριστιανισμόν, καὶ θὰ τονισθῇ ἡ περὶ αὐτῆς χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ ἡ θέσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπέναντι τῶν ἐργαζομένων. Θὰ χρησιμοποιηθῇ δὲ πρὸς τοῦτο κάθε μέσον, τὸ ὁποῖον προσφέρεται διὰ τὴν εὐρυτέραν διαφώτισιν τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Ἐργατικῶν Ὄργανώσεων, Ἐργατικῶν Κέντρων κλπ.

5. Ἡ ἑορτὴ τῶν ἁγίων Βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, τῶν πρώτων, ὡς γνωστόν, χριστιανῶν Βασιλέων, (21 Μαΐου 1959) θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν εὐρυτέραν διαφώτισιν τοῦ χριστεπωνύμου ὀρθοδόξου πληρώματος περὶ τῆς εὐεργετικῆς καὶ σωτηρίου ἐπιδράσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν οὗτος ἐβοήθησεν εἰς τὸ ἔργον ἐκεῖνου.

6. Σχεδιάσματα Ὁμιλιῶν διὰ τὰς δύο τελευταίας ἑορτὰς (10 καὶ 21 Μαΐου) θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος τοῦ «Ἐφημερίου». — Εἰς τὸ παρὸν δημοσιεύεται τὸ διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀκαθίστου (18 Ἀπριλίου) ὀφειλόμενον «Σχεδιάσμα Ὁμιλίας» (σελ. 241), τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ἢ τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς (Παρασκευή, 17 Ἀπριλίου) ἑσπέρας ἢ, ἐν ἀνάγκῃ, τὴν Κυριακὴν (19 Ἀπριλίου) εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν.

(ΕΚ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ ΟΜΙΛΙΑΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ ΤΟΥ «ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ»

Εἰς τοὺς περισσότερους εἶναι κάπως γνωστὴ ἀπὸ τὰ μαθητικά των χρόνια ἡ ἱστορία τοῦ «Ἀκαθίστου» ὕμνου — δηλαδὴ τῆς Ἀκολουθίας τῶν «Χαιρετισμῶν» τῆς Παναγίας, πού, ἀφ' οὗ ἐψάλλη τμηματικῶς τὰς τέσσαρας πρώτας Παρασκευὰς τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, ψάλλεται ὁλόκληρος τὴν πέμπτην Παρασκευὴν, παραμονὴν τῆς ἡμέρας, πού ἔχει καθιερωθῆ διὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ γεγονότος, πού ἐπέβαλεν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὸ ἀριστούργημα αὐτὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ποιήσεως.

Εἶχε πολιορκηθῆ ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπὸ Πέρσας καὶ Ἀβάρους — πρὶν ἀπὸ 1300 χρόνια καὶ πλέον — τὴν ἐποχὴν, πού ὁ εὐσεβὴς καὶ γενναῖος αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος εὐρίσκετο εἰς τὴν Μ. Ἀνατολήν, εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Πέρσας, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀγίων Τόπων καὶ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Στρατὸς ἀρκετὸς δὲν εἶχε μείνει εἰς τὴν Πόλιν διὰ τὴν ὑπερασπίσιν καὶ ὁ φυσικὸς ἀρχηγὸς τῆς ἔλειπε ἦτο φυσικὸν νὰ καταλάβῃ ἀμηχανία καὶ πανικὸς τοὺς πολιορκημένους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ βάρβαροι πολιορκηταὶ ἐζήτουν νὰ παραδοθοῦν. Καὶ ὁ καθεὶς θὰ ἔλεγεν, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κάμουν αὐτὸ, πού τοὺς ἐζήτητο, διότι δὲν ὑπῆρχον ἀνθρωπίνως τὰ μέσα διὰ νὰ ἐκδιώξουν τοὺς ἐχθρούς. Ἡ καταστροφὴ ἐφαίνετο βεβαία...

Δὲν εἶναι ὅμως πάντοτε ἡ ὕλικὴ δύναμις καὶ ἡ βία πού νικοῦν, ὅταν αὐτὸ δὲν εἶναι παραχώρησις τοῦ Θεοῦ. Τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πνεύματος, πού εἶναι ἱκανὸν νὰ νικᾷ τὴν ὕλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς, πού εἶναι εἰς θέσιν νὰ καταλύῃ τὴν βίαν τὴν θέλησιν, πρὸ πάντων, τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι ἐκεῖνη πού κυβερνᾷ τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν, εἰς πείσμα ὅλων τῶν ἀντιθέων δυνάμεων ὅλα αὐτὰ τὰ ἐγνώριζον καὶ τὰ ἐπίστευον βαθειὰ οἱ βυζαντινοὶ μας πρόγονοι. Καὶ δὲν εἶχεν ἄσκοπα ἀφιερωθῆ ἡ Βασιλεὺς τῶν Πόλεων εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, πού τὴν ἐθεώρουν ὅλοι πολιοῦχον καὶ ὑπερασπιστρίαν τῆς. Ἡ δύναμις τῆς πίστεως καὶ τῆς προσευχῆς εἶναι ἰσχυρότερα καὶ ἀπὸ τὰ ἰσχυρότερα ὄπλα τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἀδικίας. Καὶ αὐτὴν τὴν δύναμιν ἀνέλαβον ὡς «ὄπλον καὶ θυρεὸν» οἱ ὀλίγοι ὑπερασπισταὶ τῆς κινδυνεύουσας Πόλεως καὶ οἱ Ἄρχοντες, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πατριάρχην. Τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἀνεκήρυξαν «ὠπέρμαχον Στρατηγόν» καὶ αὐτῆς τὴν προστασίαν ἐπεκαλέσθησαν. Εἰς τὴν προσευχὴν κατέφυγον καὶ ἐπερίμεναν τὸ πᾶν ἀπὸ τὸν Θεὸν, τὰς πρὸς τὸν Ὅποιον πρεσβείας τῆς Θεοτόκου ἐπεκαλέσθησαν μὲ δεήσεις καὶ λιτανείας.

Καὶ ἡ πίστις ἐνίκησεν ἡ προσευχὴ ἐθαυματουργήσῃ! Τὴν ἰδίαν ἐκεῖνην

νύκτα τρομερά τρικυμία εις τὸν Κεράτιον κόλπον ἔκαμε τὰ πλοῖα τῶν κακῶν ἐπιδρομέων νὰ κτυπῶνται μεταξύ των καὶ ν' ἀρχίσουν νὰ βυθίζωνται. Ἐν ᾧ μέσα εις τὸν πανικόν, ποῦ ἐδημιουργήθη καὶ ὅσοι εἶχον στρατοπεδεύσει εις τὴν ξηρὰν, ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Πόλεως, ἐθεώρησαν συμφερότερον νὰ φύγουν, τὸ ταχύτερον. Καὶ ἔτσι ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν οἱ βάρβαροι διὰ νὰ περισώσουν ὅ,τι ἦτο δυνατόν καὶ ἡ Κων/πολις ἔμεινεν ἡσυχος καὶ ἐλευθέρα.

Τὴν σωτηρίαν αὐτὴν τῆς Πόλεως, ἔσπευσαν νὰ πανηγυρίσουν οἱ πιστοὶ μὲ δλονύκτιον ἀγρυπνίαν εις τὸν ἱστορικὸν ναὸν τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔψαλαν ἀκάθιστοι, ὄρθιοι, ὄλην τὴν νύκτα τὸν ὕμνον αὐτὸν τῶν «Χαρετισμῶν» τῆς Θεοτόκου εις ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν προστάτιδα τῆς Πόλεως, καὶ δι' αὐτὸ ὁ ὕμνος ὠνομάσθη «Ἀκάθιστος». Τότε δὲ ἐποιήθη καὶ ἐψάλη διὰ πρώτην φορὰν τὸ τόσον συγκινητικὸν δι' ὅλους μας Κοντάκιον «Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ».

Ἀπὸ τότε ἐοράζεται, τὸ Ἐ' Σάββατον τῶν Νηστειῶν, ἡ ἀνάμνησις αὐτῆς τῆς θαυματουργικῆς σωτηρίας τῆς Πόλεως. Ἀπὸ τότε δὲ ὁ Ἀκάθιστος ἐπεβλήθη εις τὴν συνείδησιν τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅχι μόνον ὡς θρησκευτικόν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἔθνικόν ἱστορικὸν κειμήλιον, ποῦ παραμένει, πάντοτε ζωντανὸν καὶ νέον, ὅπως καὶ ἄλλοτε ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ τονισθῆ.

Εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους μας πολὺ συχνὰ ἐπανελήφθη αὐτὴ ἡ ἱστορία τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους ἐνίκησεν ἡ πίστις καὶ ἡ προσευχή, εις πεῖσμα ὄλων τῶν ἀντιξοοτήτων, ποῦ ἠθέλησαν νὰ παραλύσουν τὰς δυνάμεις μας καὶ νὰ μᾶς ἀποθαρρύνουν. «Τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εις ἀγαθόν», ἔλεγεν ὁ Ἄπ. Παῦλος· ὁ δὲ ἱερός ψαλμῶδὸς ἐμελῶδει: «Καὶ ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ σιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ».

Ἄς κρατήσωμεν ἄσβεστον τὴν φλόγα τῆς πίστεως· ἄς μένωμεν πάντοτε προσηλωμένοι εις τὰ ἰδανικὰ τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς, τοῦ χριστιανικοῦ ἀνθρωπισμοῦ, τῆς χριστιανικῆς ἐλευθερίας· ἄς μὴ παραλείπωμεν νὰ εἴμεθα ἠνωμένοι διὰ τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ τὸν Κύριον τῶν Δυνάμεων· ἄς ἔγωμεν πάντοτε πρόχειρον τὸ ἀκαταμάχητον ὄπλον τῆς προσευχῆς. Τὰς τύχας τῶν ἔθνῶν δὲν διευθύνουν οἱ λεγόμενοι «μεγάλοι» καὶ «ἰσχυροὶ» τῆς γῆς. Τὰς διευθύνει ὁ Θεός, ὁ Κύριος τῶν κυριεύοντων καὶ βασιλευς τῶν βασιλευόντων, καὶ εις Αὐτὸν ἀνήκει πᾶσα ἀρχὴ καὶ ἐξουσία. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Προφήτης ἔλεγε καὶ ἡ Ἐκκλησία μας, αὐτὴν τὴν περίοδον, κάθε βράδῳ σχεδὸν ἐπαναλαμβάνει: «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός· γινῶτε ἔθνη καὶ ἡττάσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός».

ΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ ΣΑΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Κάθε φορά πού αναλογίζομαι «τί είναι ποίηση», τί είναι «ποιητική δημιουργία», ή «ποια πρέπει να είναι ή αληθινή ποίηση», ο νοῦς μου ἀθέλητα, μά κι' αναγκαῖα πάει στο Σολωμό. Βέβαια, καί τῶν ἄλλων μας μεγάλων ποιητῶν τὸ ἔργο, τοῦ Κάλβου, τοῦ Παλαμᾶ καί πολλῶν ἄλλων μπορεῖ νά μᾶς διδάξη τί είναι μεγάλη κι' αληθινή ποίηση. Ἄλλὰ στήν περίπτωση τοῦ Σολωμοῦ, ὑπάρχει μιὰ διαφορά. Ἐκεῖνος, δέν μᾶς ἔδωσε ἀπλῶς μιὰ μεγάλη ποίηση, ὅπως οἱ ἄλλοι. Ὀνειροπόλησε νά δημιουργήσῃ τήν πιό ἀπόλυτη, τήν πιό ἰδανικά τέλεια ποίηση, τήν πιό ἀληθινή, τήν πιό ἀνόθευτη ποίηση, τήν πιό ἀληθινή πού μπορεῖ νά συλλάβῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, μιὰ ποίηση, πού ἀπό κάθε πλευρά της, μέ κάθε μῦθό της, μέ τή γενική της ἰδέα καί μέ τίς λεπτομέρειές της, νά ἀνταποκρίνεται σ' ὅ,τι ὑψηλότερο ἔχει μέσα του ὁ ἀνθρώπος. Καί γιὰ τόν Σολωμό, τὰ πιό ὑψηλά γνωρίσματα τοῦ ἀνθρώπου είναι ἡ «θρησκεία καί ἡ πατρίδα». Ἔτσι μᾶς λέει στους περίφημους στοχασμούς του, πού προλογίζουν τὰ σχεδιάσματα τῶν «Ἐλευθέρων πολιορκημένων» του. Ὁ ἀνθρώπος εἶναι «πνευματικό ὄν», δεσμευμένο μέσα σ' ἕνα φυσικό, ὑλικό περίβλημα. Ἄλλὰ ἡ πραγματική του ὑπόσταση εἶναι τὸ πνεῦμα—μ' αὐτήν συνδέεται μέ τὸ Θεό. Καί σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ πορεία του ἀπὸ τὴ φύση πρὸς τὸ Πνεῦμα, ἀπὸ τὴν ὕλη πρὸς τὴν Ἰδέα, ἀπὸ τὴν ἐπίγεια ζωὴ πρὸς τὸν Θεό—Δημιουργό. Παρ' ὅλα αὐτὰ, ὁ Σολωμὸς δέν ἦταν «ἀσκητής», δηλαδή δέν χώριζε μέ τρόπο ἐχθρικό καί ἀντιθετικό, τὴ φύση ἀπὸ τὸ πνεῦμα, τὴν ὕλη ἀπὸ τὴν Ἰδέα. Ἀπλούστατα, «διαβάθμιζε» αὐτὲς τίς καταστάσεις, αὐτὲς τίς δυνάμεις μέ μιὰ ἱεραρχία ἀρμονική, πού τὰ κατώτερα της στρώματα εἶναι ἡ ὕλη, ἡ φύση, ἡ ἐπίγεια ζωὴ, καί τὰ ἀνώτερα της, τὸ πνεῦμα, ἡ ἰδέα, ὁ Θεὸς, ἡ Ἀθανασία. Μοίρα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ν' ἀρχίσῃ τὴν ὑπαρξή του ἀπὸ τὰ κατώτερα στάδια καί νά προχωρήσῃ πρὸς τὰ ἀνώτερα. Παίρνει συνείδηση τῆς ζωῆς στὴν ἀρχὴ σὰν πλᾶσμα πού ἀγνοεῖ τὰ πάντα, εἶναι τὸ παιδί πού αἰσθάνεται μόνον καί μαυτεύει. Ἄλλὰ ὅσο προχωρεῖ μέσα στὴ φύση καί τὴν ὕλη ὁ ἀνθρώπος, ὅσο ὠριμάζει σὰ φυσικὸς βλαστὸς, τόσο τοῦ ἀποκαλύπτεται μέσα του ὁ πνευματικὸς ἑαυτὸς του, ἡ συνείδησή του, ἡ νόηση, πού τὸν δένει μέ τὸν γύρω του κόσμον, τὸν ὑλικό, κι' ὕστερα τὸν φέρνει στὴ σύλληψη τῆς ἰδέας τοῦ κόσμου, τῆς Δημιουργίας τῆς ἐκπορευομένης ἀπὸ τὸ Θεό. Καί τότε ὁ ἀνθρώπος καταλαβαίνει τὸ μεγαλεῖο του καί τὴ μοναδικότητά του. Μὰ σύγχρονα παραμένει καί «φυσικὸς ἀνθρώπος», δηλαδή παγιδευμένος σὲ μιὰ στατική σκλαβιὰ αἰσθήσεων, πού τοῦ προμηθεύει βέβαια πολλές χαρές, πού

του δίνει την άμεση όμορφιά της ζωής, αλλά πού κατά βάθος του είναι έμπόδιο στην πραγματοποίηση της απόλυτης έσωτερικής και πνευματικής ελευθερίας. Τότε ο άνθρωπος ανακαλύπτει πώς είναι «δυνάμει ελεύθερος» και πώς σκοπός του είναι ή πραγμάτωση αυτής της απόλυτης ελευθερίας, πού ή πραγματοποίησή της είναι και ή ύψηλότερη ήθική νίκη πού μπορεί να πραγματοποιηθή ο άνθρωπος. Κι' ύστερα άπ' αυτή τή νίκη είναι έτοιμος πιά ο άνθρωπος να ένωθί με τον πνευματικό του Πατέρα, το Θεό. Μιά τέτοια εικόνα ανθρώπων ήθικά τελειωμένων και ελευθέρων μάς έδωσε ο Σολωμός στους «Έλευθερους Πολιορκημένους» ή μάλλον, αυτό ήτανε το μεγάλο του ποιητικό σχέδιο, πού δυστυχώς έλάχιστα μόνο μέρη του πραγματοποίησε. Άλλά τόσο έντονα συνέλαβε το σχέδιο, τόσο καθαρά και με χαρά το δραματίσθηκε, ώστε διαβάζοντας τους άποσπασματικούς του στίχους και τά πεζά του βοηθητικά σχόλια, είναι σαν να το έχουμε τέλειο το ποίημα, σαν να το ξέρουμε συλλαβή προς συλλαβή, σαν να έχη περάσει μέσα μας και να κυκλοφορή μέσα στο αίμα μας.

Τι σχέση τώρα έχουνε όλα αυτά πού είπαμε, με το είκοσιένα; Έχουν τούτη τή σχέση. Το είκοσιένα υπήρξε το μέγα γεγονός πού άπεκάλυψε στον Σολωμό και σε κάθε Έλληνα τήν έκταση και τή σημασία της αλήθειας, της καταστάσεως πού λέγεται «Πατρίδα και Θρησκεία».

Κατά τις ιδέες του Σολωμού, ή ήθική τελείωση του ανθρώπου δέν συντελείται στη μοναξιά και στην άσκητική ζωή, αλλά μέσα στον κοινωνικά οργανωμένο φυσικό κόσμο. Ο άνθρωπος έχει χρέος να ζή αυτή τή φυσική ζωή, μα να τή ζή με το συναίσθημα πώς είναι και πώς πρέπει να είναι ελεύθερος κι' έτοιμος να άγωνιστή και να θυσιάστη για να διατηρήση αυτή του τήν ελευθερία. Τότε, αυτόματα προκύπτει άπό μέσα μας το χρέος μας να πολεμήσουμε, όταν πρέπει: για τήν Πατρίδα και τή Θρησκεία, γιατί και ή πατρίδα και ή θρησκεία, είναι οί φυσικές καταστάσεις πού επιβεβαιώνουν τήν ελευθερία μας. Η πατρίδα μας είναι ο φυσικός χώρος και το σύνολο των όμογλώσσων μας και των όμοεθνών μας πού μέσα στους κόλπους τους γνωρίσαμε το θαύμα της ζωής. «Δέν τ'όλπιζα ναίαι ή ζωή μέγα καλό και πρώτο» λέει ένας στίχος του Σολωμού. Κι' αυτό, γιατί ή ζωή είναι ή αισθητοποίηση του Θεού, του Τελείου, του Καλού, πού άπορρέουν άπό το Άναρχο Πνεύμα του Θεού. Πώς λοιπόν θα ζήση κανείς το «θαύμα της ζωής» και πώς θάνα ελεύθερος να έχη τή θρησκεία του και μ' αυτήν να εύχαριστή τον Δημιουργό του και να επικοινωνή ψυχικά μαζί του, αν ή Πατρίδα του είναι σκλαβωμένη; Έτσι, ήταν αδύνατο να μη συγκλονιστή μια ποιητική διάνοια σαν του Σολωμού,

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἄγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Θυμᾶσαι ἀπ' ὅσα διάβαζες τώρα καὶ ἀπ' ὅσα ἀκοῦς πῶς ἔδω-
 σες τὴν ὀρθόδοξον ὁμολογία στὴν Ἁγία Τριάδα. Καὶ εἶπαμε τι ση-
 μασία ἔχει ἡ πίστις αὐτή. Ὁ ἱερεὺς γεμᾶτος ἐνθουσιασμῷ καὶ
 συγκίνησι δὲν ἀμφέβαλε γιὰ τὴν εἰλικρίνειά σου καὶ γι' αὐτὸ εἶπε:
 «Εὐλόγητος ὁ Θεὸς ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι καὶ εἰς
 ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν». Αὐτὸ στηρίζεται ἐπάνω στὸ Β' Τιμ.
 β'. Καὶ τὸ εἶπε γιὰ σένα καὶ γιὰ ὅλους μας φυσικά, ὁ ἱερεὺς, ἐπειδὴ
 μὲ τὴν ὁμιλία αὐτὴ ἐξασφαλίζεται ἡ βασικὴ προϋπόθεσις τῆς σωτη-
 ρίας τῶν βαπτιζομένων καὶ ἡ δραστικότης τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ.
 Βέβαια, αὐτὰ τὰ εἶπεν ὁ νουνός καὶ ἡ τυχὸν ὑποκρισία τοῦ νουνοῦ
 δὲν ἀναστέλλει τὴν εὐεργετικὴν δρᾶσιν τῆς θείας Χάριτος, γιατίι
 τὸ παιδάκι δὲν ἀπωθεῖ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Θεοῦ. Ὅμως
 σὰν μεγάλωσες, τράβηξες τὸν δρόμο τῆς ἐκκλησίας σου καὶ τοῦτο
 εἶναι μιὰ προσωπικὴ σου μαρτυρία ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων
 ποὺ κατάλαβες τὸν ἑαυτὸν σου, πῶς ὅσα εἶπε ὁ νουνός σου γιὰ
 νὰ ἰσχύουν, καλὰ τὰ εἶπε. Καταλήγουμε λοιπὸν στὸν ἴδιο παρανο-
 μαστή, ἀφοῦ ἄλλως τε, ἐζήτησες νὰ γίνῃς καὶ ἱερεὺς. Καὶ καθὼς
 ξέρεις, δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη εὐλογία, ἀπ' αὐτὴν ποὺ μᾶς δώ-
 ρησεν ὁ Θεός. Τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, ὅπως θὰ
 ἰδοῦμε. Μὲ τὸ βάπτισμα τραβίεσαι στὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας.
 Ἄλλο νὰκοῦς γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ ἄλλο νὰ ἔχῃς ἐπίγνωσι τῆς ἀλη-
 θείας. Μπλεχτήκαμε στὶς λέξεις, ἀναμασᾶμε χωρὶς νὰ κατα-

ἀπὸ τὸν γιγάντειο ξεσηκωμὸ τοῦ Εἰκοσιένα, ποὺ ἄλλο σκοπὸ δὲν
 εἶχε παρὰ νὰ δώσῃ στοὺς Ἕλληνας μιὰ ἐλεύθερη Πατρίδα. Αὐτὴ
 ἡ μεγάλη πράξις τοῦ Εἰκοσιένα, ἦταν τὸ μεγάλο καὶ τὸ ἀπόλυτο
 γεγονός ποὺ χρειάζοταν ὁ Σολωμός, γιὰ νὰ θρέψῃ καὶ νὰ ἐξωτε-
 ρικεῖσῃ τὶς μεγάλες του ποιητικὲς ιδέες. Ἀπ' αὐτὴ τὴν πηγὴ
 ἦπιαν κι' εὐφράνθησαν τὰ λυρικά του στήθη, σ' αὐτῆς τὰ διάφανα
 νερὰ ἔσκυψε καὶ πῆρε συνειδηση τοῦ ποιητικοῦ του χρέους ὁ
 μέγας του, ἄδολος καὶ παραδείσιος νοῦς. Γι' αὐτὸ μπορούμε νὰ
 ὑποστηρίξουμε, πῶς τὸ Εἰκοσιένα δὲν ἦταν μόνον τὸ μεγαλύτερο
 γεγονός τῆς νεώτερης ἱστορίας μας, ἀλλὰ ὑπῆρξε μαζὶ καὶ τὸ
 μεγαλύτερο πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ συμβεβηκός. Γιατί ὅταν μιὰ
 πλούσια πηγὴ ζωῆς, σὰν κι' αὐτὴ τοῦ ἔθνικοῦ μας ξεσηκωμοῦ, δη-
 μιουργήσῃ μιὰ ποίησις σὰν κι' αὐτὴ τοῦ Σολωμοῦ, ταυτίζεται ἀπό-
 λυτα μὲ τὴν καθαρὴ πνευματικὴ δημιουργία...

A. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗΣ

λαβαίνουμε τὴ σημασία τους καὶ ζοῦμε σὲ μποτυλιαρισμένο σκοτάδι. Γιατί, σὰν σὲ ρωτήση κανεὶς τί ὠφελήθηκες ἐσὺ ἀπὸ τὰ κατηχούμενα ἢ ἀπὸ τὸ βάπτισμα θὰ βρεθῆς σὲ ἀδυναμία ν' ἀπαντήσης θετικὰ στὴν οὐσία, συγκεκριμένα, σωστά. Θὰ πῆς: "Ἐτσι τὸ βρήκαμε, ἔτσι τὸ συνεχίζουμε. Καὶ παίρνει κοσμικὸ καὶ κοινωνικὸ ντύμα ἢ δικαίωσιν ἢ ὑπόθεσι τοῦ βαπτίσματος. Καὶ θὰ συμβῆ ὅτι, ἐνῶ μπῆκες στὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ἀγνοεῖς τὴν ἀλήθεια. Καὶ τὴν ἀγνοεῖς γιατί δὲν κατάλαβες τὴ γλυκειὰ της παρουσία. Μεγάλωσες μὲ τις πεζὲς καὶ ὀχλώδεις ἀντιλήψεις καὶ δὲν τὴν συνέλαβες ζωντανή γιὰ νὰ πάρῃς ζωὴ ἀπ' τὴ ζωὴ της. Γιατί ποιά εἶναι ἡ «ἐπίγνωσις» τῆς ἀληθείας; Εἶναι ἡ κατανόησις, ἡ τελεία γνῶσις της. Καὶ ἀλήθεια εἶναι ὁ Θεός. Μπορεῖ νὰ τὸν νοιώσῃ, νὰ τὸν συλλάβῃ τὸ Θεὸ ὁ ἄνθρωπος; Νὰ ἔχῃ τελείαν γνῶσιν; Μπορεῖ. Γιατί δὲν καλεῖσαι νὰ συλλάβῃς ἐσὺ, ποὺ εἶσαι τὸ πεπερασμένον, τὸ Ἀπόλυτον. Καλεῖσαι νὰ συλλάβῃς τὸ νόημα ποὺ κρύβεται μέσα στὴν ὑπερφυσικὴ σύλληψι, στὴ γέννησι, στὴ διδασκαλία, στὸ θάνατο τοῦ Σταυροῦ καὶ στὴν Ἀνάστασι τοῦ Θεοανθρώπου. Νὰ συλλάβῃς τὴ ζωὴ τῆς ἀλήθειας καὶ νὰ τὴν κάμῃς δική σου. Κι' ὅταν κάμῃς δική σου τὴ ζωὴ τῆς ἀλήθειας, τότε θὰ φωτισθῆς πλοῦσια καὶ θ' ἀντιληφθῆς ποιάς εὐεργεσίας ἔτυχες ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἀπλῆ, μία, παροδική. Εἶναι πολλαπλῆ, συνεχῆς καὶ ἀδιάκοπος καὶ τώρα ποὺ ζῆς καὶ ὅταν θὰ πεθάνῃς. Αὐτὰ ὄχι μονάχα γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα καὶ γιὰ κάθε Χριστιανό, ἐπειδὴ ἐξετάζουμε τὸν Ἱερέα καὶ ὡς Χριστιανό.

Λοιπόν· ἂν σ' ἐρωτήση ἓνα λογικὸ σου πρόβατο τώρα καὶ σοῦ εἰπῆ τί σημαίνει «ἐπίγνωσις τῆς ἀληθείας» τί θὰ τοῦ εἰπῆς; Κι' ἂν σὲ ρωτήση τί καλὸ προέκυψεν ἀπὸ τὴν εὐλογία τοῦ Βαπτίσματος, τί θ' ἀπαντήσης; Ἐσὺ προσωπικῶς εἶχες μέσα σου καταλάβει πρὶν γίνῃς Ἱερεὺς τὸ καλὸ τοῦ Βαπτίσματος στὸ σῶμα σου καὶ στὴν ψυχὴ σου; Ἐζήσες σύμφωνα μὲ τὰς ὑποσχέσεις σου; Δοκίμασες ἱεροὺς ἐνθουσιασμούς; Δίδαξες ἔπειτα τὴ σκοπιμότητα τοῦ Μυστηρίου; Ἡ ἐπειδὴ γράφτηκες στὸν κατάλογο τῆς Ἐκκλησίας ἔχεις, σὰν Χριστιανὸς πλέον τὸ πρῶτον τυπικὸν προσὸν νὰ ζητήσης καὶ τὴν Ἱερωσύνη; Τοῦτο εἶναι καὶ δὲν εἶναι!... Γιατί ἀδελφέ, ἂν δὲν ἐνδιαφεροθῆς νὰ μάθῃς στὸ βάθος του τὸ Μυστήριον κι' ἂν δὲν ἐκολύμπησες σὲ πλήμμυρα πνευματικοῦ φωτός, τότε, γιατί ἐζήτησες νὰ γίνῃς ἱερεὺς τῆς Ἀγιωτάτης μας Θρησκείας, τῆς Θρησκείας τοῦ Φωτός; Τὸ φῶς τῆς ἀληθινῆς θεογνωσίας λαμπρύνει τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ἡμερώνει καὶ γλυκαίνει τὴ μορφή μας, μᾶς καθιστᾷ ὄργανα τῆς θείας Προνοίας καὶ ἂν ἀκόμη δὲν παίρναμε τὴ Χάρι τῆς Ἱερωσύνης. Εἶναι τόσοι οἱ τομεῖς τῆς χριστιανικῆς δρά-

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ "ΛΕΙΜΩΝΑ,,

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΣΧΟΥ

Η ΚΑΘΑΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Κάποιος γέροντας ἔμενε σὲ Σικήτη, κι' ἀνέβηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια γιὰ νὰ πουλήσῃ τὰ χειροτεχνήματά του. Ἐκεῖ λοιπὸν εἶδε ἓνα μοναχό, νέον ἀκόμη στὰ χρόνια, πού ἔμπαινε σ' ἓνα καπηλειό.

Ὁ Γέροντας λοιπὸν ἐθλίβηκε γι' αὐτὸ καὶ τὸν ἐπερίμενε νὰ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὸ καπηλειό γιὰ νὰ τὸν συναντήσῃ, ὅταν θ'ἄβγαινε. Κι' ἔτσι κι' ἔγινε.

Ὅταν λοιπὸν αὐτὸς ἐβγῆκεν ἔξω, τοῦπιασε τὸ χέρι καὶ τὸν ἐτράβηξε ἰδιαιτέρως καὶ τοῦ εἶπε·

— Καλέ μου ἀδελφέ, δὲν ἔχεις ἐπίγνωση πὼς φορεῖς τὸ ἅγιο σχῆμα; Δὲν καταλαβαίνεις πὼς εἶσαι ἀκόμη νέος; Δὲν ξέρεις πὼς ὁ Διάβολος ἔχει παντοῦ στή μένεις; τίς παγίδες του; Ἡ μήπως δὲν τὸ ξέρεις πὼς κι' ἀπὸ τὰ μάτια, κι' ἀπὸ τ' αὐτιά, κι' ἀπὸ κάθε περι-

σεως, ὥστε μπορούσαμε καὶ ὡς λαϊκοὶ νὰ πᾶμε στὸν Παράδεισο καὶ ἄλλους, μὲ τὴν ἠθικὴ ἀκτινοβολία μας νὰ ὀδηγήσουμε ἐκεῖ. Πάντως, ἐφ' ὅσον καὶ σὺ καὶ ὅλοι μας πού μετέχουμε στὴ συζήτησι γίναμε Ἱερεῖς, πρέπει νὰ ὑποβάλλουμε σὲ αὐστηρὴ ἀνάκρισι τὴν ἴδια μας τὴ συνείδησι ἂν ἀντιληφθῆκαμε μὲ τὰ ψυχικά μας μάτια «τὸ τῆς θεογνωσίας ἀκήρατον φῶς» νὰ καταλάμπῃ τὴν καρδιά μας. Ἄν ἓνα τέτοιο πράγμα τὸ ἀγνοοῦμε καὶ τραβήξουμε στὰ τυφλά νὰ γίνουμε Ἱερεῖς, τότε πρέπει νὰ βροῦμε κάποιον ἀσκητὴ νὰ μᾶς ἐξομολογήσῃ καὶ νὰ μᾶς πῆ τί πρέπει νὰ γίνεταί. Νεκροὶ δὲν ἐξομολογοῦνται καὶ οἱ γιατροὶ δὲν ἔχουν τὴ δύναμι νὰ τοὺς ἀναστήσουν. Μὴ μελαγχολῆς ὥσπου νὰ τελειώσουμε τὸ θέμα μας. Ὑπάρχουν πολλὰ τὰ φάρμακα. Ὅλοι μας μ' αὐτὴ τὴ συζήτησι π' ἀνοίξαμε θὰ ὠφεληθοῦμε. Πέριμενε τώρα τὴ συνέχεια στὸ ἄλλο γράμμα μου.

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ Χ.

στατικό, μποροῦν νὰ βλαβοῦνε οἱ μοναχοὶ πού γυρίζουνε μέσα στὶς πολιτεῖες; Κι' ἐσύ, μὲ τὸ νὰ μπαίνεις ἀφοβα μέσα στὰ καπηλειὰ, κι' ὅσα δὲν θέλεις ν' ἀκούσης τ' ἀκούεις, κι' ὅσα δὲν θέλεις νὰ δῆς τὰ βλέπεις, κι' ἀνακατεύεσαι μὲ ἄσεμνους ἀνθρώπους καὶ μὲ γυναῖκες. Μὴν τὸ κάνης αὐτό, σὲ παρακαλῶ, ἀδελφέ μου. Ἀλλὰ φύγε στὴν ἔρημο, ὅπου καὶ θὰ μπορέσης νὰ σωθῆς, ὅπως εἶναι καὶ ἡ ἐπιθυμία σου.

Καὶ τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ νέος αὐτὸς μοναχός.

— Πήγαινε Γέροντά μου, στὸ καλὸ γιατί ὁ Θεὸς δὲν ζητᾷ τίποτε περισσότερο παρὰ καθαρὴ καρδιά.

Καὶ τότε ὁ Γέροντας, σηκώνοντας τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανό, εἶπεν·

— Δόξα νᾶχη ὁ Θεός. Γιατὶ ἐγώ, ἔχω πενήντα χρόνια τώρα ποῦ ζῶ μέσα σὲ Σκήτη, κι' ὅμως καρδιά καθαρὴ δὲν ἀπόκτησα ἀκόμη. Κι' αὐτὸς ἐδῶ τὴν ἀπόκτησε τὴν καθαρὴ αὐτὴ καρδιά, γυρίζοντας μέσα στὰ καπηλειὰ!

Καὶ στρέφοντας πρὸς τὸν ἀδελφό, τοῦ λέει:

— Ὁ ἅγιος Θεὸς κι' ἐσένα νὰ σώσῃ κι' ἐμένα ἄς μὴ μ' ἀποστερήσῃ ἀπὸ τὴν ἐλπίδα μου.

ΕΝΑΣ ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΠΕΤΡΑΔΙΑ ΤΟΥ

Μᾶς διηγήθηκε κάποιος ἀπὸ τοὺς Πατέρες, πὼς κάποτες ἓνας λιθουργός, ἀπ' αὐτοὺς πού τοὺς λέει ὁ κόσμος διαμαντοπῶλες, ἐμπαριάρισε σ' ἓνα καράβι μαζί μὲ τὰ παιδιὰ του, ἔχοντας πέτρες πολύτιμες καὶ μαργαριτάρια, γιατί ἤθελε νὰ ταξιδέψῃ καὶ νὰ τὰ διαπραγματευθῆ στὴν ξενιτιά!

Τοῦ συνέβηκε λοιπόν, ἀπὸ οἰκονομία τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸν συμπαθήσῃ πολὺ ἓνα ἀπὸ τὰ ναυτόπαιδα αὐτά, πού ἡ δουλειὰ τους ἦτανε νὰ περιποιοῦνται τοὺς ἐπιβάτες· κι' αὐτὸς πάλιν τὸν ἐκρατοῦσε κοντά του, καὶ τοῦδινε νὰ τρώῃ ἀπὸ τὸ καθετὶ πού ἔτρωγεν ὁ ἴδιος.

Μιάν ημέρα λοιπόν ἀπὸ τὶς πολλὰς ἐπῆρε τ' αὐτὶ τοῦ παιδιοῦ νὰ σιγοκουβεντιάζουσι οἱ ναῦτες καὶ νὰ μένουσι σύμφωνα μεταξὺ τους, νὰ τὸν πετάξουσι στὴ θάλασσα, γιὰ νὰ τοῦ πάρουσι τὶς πέτρες ποὺ εἶχε.

Ὅταν λοιπόν ἐμπῆκε στὴν κάμαρά του τὸ παιδί, γιὰ νὰ κἀνῃ ὅπως ἦτανε συνηθισμένο τὴν καθημερινὴν του δουλειά, κι' ἐφαινότανε καταστενοχωρημένο, τοῦ εἶπε.

— Γιάτί, παιδί μου, εἶσαι σήμερα τόσο πολὺ στενοχωρημένος;

Ἐκεῖνο ὅμως δὲν ἐβγαλε μιλιὰ· τὸ ξαναρώτησε λοιπόν καὶ τοῦ εἶπε— Πές μου τὴν ἀλήθεια, παιδί μου, τί σοῦ συμβαίνει;

Τότε αὐτὸ ἄρχισε τὰ κλάματα καὶ τοῦ λέει — Αὐτὸ κι' αὐτὸ ἀποφασίσανε οἱ ναῦτες γιὰ σένα.

Καὶ τοῦ λέει — Εἶσαι βέβαιος γι' αὐτό, παιδί μου; Καὶ τοῦ ἀποκρίθηκε. — Ναί! ἔτσι ἐσυμφωνήσανε μεταξὺ τους γιὰ σένα.

Τότες ἐκεῖνος ἐφώναζε τὰ παιδιὰ του καὶ τοὺς εἶπε — Ὅ,τι κι' ἂν σᾶς πῶ, νὰ τὸ κάνατε ἀμέσως πρόθυμα καὶ χωρὶς ν' ἀργοπορήσετε καθόλου.

Κι' ἀπλώνει τότε ἓνα σεντόνι καὶ τοὺς λέει — Φέрте μου τὰ κιβώτια μὲ τὰ πετράδια. Καὶ τᾶφεραν. Κι' ἀφοῦ τᾶνοιξε, ἄρχισε ν' ἀπλῶνῃ τὶς πέτρες. Κι' ἀφοῦ τὶς ἀράδιασε ὅλες, ἄρχισε νὰ λήῃ αὐτὰ τὰ λόγια.

— Ἀπ' αὐτὰ κρεμιέται ἡ ζωὴ μας. Γι' αὐτὰ κινδυνεύω, καὶ θαλασσομαχῶ, καὶ σὲ λίγο θάρθη καὶ τὸ τέλος μου· καὶ θὰ πεθάνω, χωρὶς νὰ πάρω τίποτε μαζὶ μου ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν;

Καὶ λέει στὰ παιδιὰ του — Ρίξετέ τα ὅλα στὴ θάλασσα.

Καὶ δὲν ἐπρόφρασε νὰ τελειώσῃ τὸ λόγο του καὶ τὰ παιδιὰ του τᾶρριζαν παρευθὺς στὴν θάλασσα.

Κι' ἐμείνανε οἱ ναῦτες μὲ τὸ στόμα τους ἀνοικτό. Καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐματαιώθηκεν ἡ ἐπιβουλή τους.

ΠΩΣ ΕΣΩΘΗΚΕΝ Ἡ ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ

Ἐλεγε κάποιος, πὼς τὸν ἐδάγκασεν ἓνα φίδι καὶ γι' αὐτὸ ἐμπῆκε σὲ μιὰ πολιτεία γιὰ νὰ γιαιοπορευθῆ. Τὸν ἐφιλοξένησε λοιπὸν μιὰ εὐλαβικιά καὶ θεοφοβούμενη γυναῖκα καὶ τὸν περιποιήθηκε.

Ὅταν τὸ λοιπὸν ἀνακουφίσθηκε κάπως ἀπὸ τοὺς πόνους, ἄρχισεν ὁ Σατανᾶς νὰ τοῦ φυτεύῃ μέσα του τὴ λαχτάρα νὰ τὴν κάμῃ δική του.

Κι' αὐτὴ τοῦλεγε.

—Δὲν εἶναι σωστὸ αὐτό, Πατέρα μου. Δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ, πού ἐτάχθηκες νὰ τὸν ὑπηρετῆς. Καὶ στοχάσου πόση θλίψη θὰ δοκιμάσης καὶ πόσο πολὺ θὰ μετανοιώσης, ὅταν θὰ κάθῃσαι στὸ κελλί σου. Συλλογίσου τ' ἀναστενάγματά σου καὶ τὰ δάκρυα, πού θὰ χύνης γι' αὐτὸ πού θέλεις νὰ κάνης.

Ὅταν λοιπὸν ἄκουσε νὰ τοῦ λέῃ αὐτὰ καθὼς κι' ἄλλα τέτοια, τοῦφυγεν ὁ πόλεμος πού εἶχε μέσα του· καὶ καταντροπιασμένος ἤθελε νὰ φύγῃ, γιὰτὶ δὲν μποροῦσε νὰ τὴν κυττάξῃ στὸ πρόσωπό της.

Κι' αὐτὴ, μὲ σπλάγχνο Χριστιανικό, τοῦλεγε·

—Μὴν ντρέπεσαι. Ἐχεις ἀκόμη ἀνάγκη ἀπὸ γιαιοτροία. Οἱ πονηροὶ ἐκεῖνοι λογισμοὶ δὲν ἦτανε δικοὶ σου· γιὰτὶ ἡ ψυχὴ σου εἶναι ἀγνή. Μόνο ἦτανε ὑποβολὴ τοῦ Διαβόλου, πού εἶναι φθονερός.

Καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτό, ἀφοῦ τὸν ἔκαμε τελείως καλά, δίχως πλέον νὰ σκανδαλίζεται, τὸν ἀφῆκε νὰ φύγῃ. Καὶ τοῦδωκε καὶ πολλὰς κουμπάνιες νὰ πάρῃ μαζί του.

Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ ΕΧΑΙΡΕΤΙΣΘΗ ΩΣ ΔΙΠΛΗ ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΗΡΩΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΟΥ ΕΘΡΙΑΜΒΕΥΣΕ Η ΑΝΔΡΕΙΑ ΚΑΙ Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ

Ἡ σημασία τῆς διπλῆς νίκης

Τὴν ὥρα πού οἱ πρῶτες χαρμόσυνες καμπάνες ἤχησαν σέ μιὰ πανηγυρική συμφωνία ἐξαγγέλλοντας τὴν ἐπιστροφή τοῦ ἥρωος ἀγωνιστοῦ ἀπὸ τὰ αἱματόβρεκτα καὶ δακρυοπότιστα χῶματα τῆς μαρτυρικῆς ἑλληνικῆς Κύπρου, ἕνας δυνατὸς κλονισμὸς συνετάραξε κάθε ἑλληνική ψυχή. Ὁ παλμὸς τῆς φυλῆς ὀλόκληρος ὑψώθηκε ἠνωμένος καὶ ἀδιάσειστος καὶ ἀγκάλιασε τὴν ἰδέα καὶ τὰ σύμβολα, πού ἔπαιρναν τὴ στιγμή ἐκείνη σάρκα καὶ ὄστα στὴν μορφή τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ τοῦ γενναίου πού ἐπέστρεφε μὲ τὸ φωτοστέφανο τοῦ ἠρωϊσμοῦ καὶ τῆς δόξας. Ἡ ἑλληνική ἰδέα ὑπεκλίνετο πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἰδέα τῆς ὀρθόδοξου πίστεως καὶ ἡ ὀρθόδοξος χριστιανική θρησκεία ὑψώνετο ὀλοένα ἐπάνω εἰς ἕνα ἀσύλληπτο καὶ ἀκατάβλητο βᾶθρο. Γιατί ἡ μορφή τοῦ Διγενῆ, πού θὰ ἐχαιρέτιζαν σέ λίγο τὰ πλήθη ὑπὸ τὴν πανηγυρικήν ἀτμόσφαιραν πού ἐδημιουργοῦσε ἡ συμφωνία τῶν χαρμοσύνων κωδοнокρουσιῶν περνοῦσε ἀπὸ τὴν σκέψιν ὄλων ὡς φωτεινὸ ὄραμα τοῦ νικητοῦ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς θρησκείας. Ὁ θρύλος, ἡ παράδοσις καὶ τὸ ἔπος τοῦ ἀρχαίου Διγενῆ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς ξυπνοῦσαν στὴν ἀνάμνηση ὄλων καὶ ἀπὸ τὸ ἀγκάλιασμα τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν παραλλαγῶν τοῦ ἀκριτικοῦ ἔπους ἀνεβαπτιζέτο καὶ ἀνάδευε μέσα ἀπὸ μιὰ καινούργια κολυμβήθρα τοῦ Σιλῳὰμ ὁ σύγχρονος Διγενῆς μὲ τὸ ἑλληνικὸ καὶ βαθὺ ὀρθόδοξο χριστιανικὸ πνεῦμα. Γιατί ὁ Διγενῆς, πού τὸ πρόσωπό του τώρα τὰ τελευταῖα χρόνια ἐνεσάρκωνε σ' ἕνα σκληρὸ ἀγῶνα τὸ ἠρωϊκὸν ἰδανικὸν τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου στάθηκε ὡς ἀποκορύφωμα ὄλων τῶν φυσικῶν καὶ ψυχικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, προσφέρων εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος καὶ τῆς θρησκείας του ὄλην τὴν γενναιότητα καὶ τὴν πολεμικὴν του ἀνδρεία. Ὁ σύγχρονος Διγενῆς δὲν ἔπαυσε εἰς ὄλο τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνός του νὰ φέρῃ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἐπικῶν ἠρώων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Ἀλλὰ μὲ τὰς ἀρετὰς καὶ τὶς χαρακτηριστικὰς ιδιότητες τῶν ἀρχαίων συνεδύαζε καὶ μίαν πίστιν χριστιανικὴν, πού ἔδιδε αὐτῇ ἰδίως φτερὰ σὲ κάθε ἐξόρμησί του. Ἀντιμετωπίζοντας [ἐχθροῦς

άλλοδόξους ὕψωνε τὸ ἰδικὸ τοῦ ἑλληνικὸ καὶ ὀρθόδοξο χριστιανικὸ μέτωπο μὲ ἀνδρεία καὶ ὑπερηφάνεια. Ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄποις τῆς γῆς διαιτώμενος κατὰ τὸν ἀπόστολον τῶν ἔθνῶν, ἐσκορπίζε ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ βάρη τῶν καταφυγίων τοῦ τὴν λαμπρὰν φωτοβολίαν τῆς ἡρωϊκῆς προσωπικότητος του. Καὶ ἐθάμβωνε τοὺς ἄλλοδόξους ἰσχυροὺς ἢ ἀκτινοβολία τοῦ αὐτῆ. Ἡ φωνὴ τοῦ ἀντηχοῦσε ὡς κεραινοῦ καὶ ὁ θρύλος τοῦ εἶχε δημιουργήσει γύρω ἀπὸ τὴν ἀσύγκριτη γενναιοῦτητα καὶ τὴν πολεμικὴν τοῦ ἀνδρεία εἶχε ἀγκαλιάσει τὸ ἀγωνιζόμενον νησί καὶ τὸ κρατοῦσε σὲ μιὰ διαρκῆ ψυχικὴ ἀνάτασι. Μὲ τὴν πίστιν τοῦ εἰς τὸν μέγαλο τοῦ ἀγῶνα εἶχεν ἐμφυσῆσει πίστιν ἑλληνικὴν καὶ χριστιανικὴν σὲ ὅλους τοὺς τὸν παράστεκαν καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν ἄφοβα καὶ ὑπερήφανα πιστεύοντας πῶς ὁ ἀγῶνας τοὺς δίπλα σὲ τέτοιον ἀρχηγὸ δίδει τὸ βαθύτερον νόημα στὴ ζωὴ τους. Ὁ ἴδιος ἐπίστευε πῶς ὁ θάνατος γιὰ τὸ ἰδανικὸ τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἦταν ὁ ἡγέτης καὶ ὁ ἐμψυχωτῆς θὰ ἦταν ζωὴ. Δὲν τὸν φοβότανε ποτὲ ὡς τόσο τὸν θάνατον αὐτόν. Τὸν ἀντιμετώπιζε παλλικαρίσια καὶ τὸν διέφευγε πάντα γιατί τὸν φρουροῦσαν ἡ ἀγάπη τῆς ἑλληνικῆς τοῦ πατρίδος καὶ ἡ συμπαράστασις τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς τοῦ πίστεως. Ξεκίνησε μὲ μόνο τὴν πίστιν τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν ἑλευθερίαν καὶ καθὼς ἐτόνισε στὸν ἐμπνευσμένο χαιρετισμὸν τοῦ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας κατενίκησε τὸν νόμον τῶν ἀριθμῶν καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν ὀπλων, γιὰ ν' ἀποδείξει σὲ ὅλον τὸν κόσμον ὅτι οἱ Ἕλληνες πάντα νικοῦν γιατί γνωρίζουν, ὅτι ἡ περιφρόνηση πρὸς τὸ θάνατον καὶ τὰ μαρτύρια φέρνει τὴν ἑλευθερίαν. Ἐνας Δαυὶδ ἀντιμετωπίζοντας πλῆθος Γολιάθ. Ἐκεῖνοι ἐν ἄρμασι καὶ ξίφεσι αὐτὸς δὲ ὁ σύγχρονος Δαυὶδ καὶ Διγενῆς ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου. Καὶ ἐμεγαλύνθη κατὰ τὴν γλώσσαν τῆς ἱερᾶς γραφῆς. Ἡ πίστις ἡ χριστιανικὴ καὶ ἡ ἀνδρεία ἡ ἑλληνικὴ ἔστρωσαν τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον διέσχισε ὁ σύγχρονος Ἕλληνας γενναῖος ἀγωνιστής, γιὰ νὰ φθάσῃ πρὸς τὴν νίκη τοῦ στάθηκε τὸ τέρμα τοῦ δρόμου αὐτοῦ. Ὁ ἀθάνατος δημιουργικὸς ἑλληνικὸς λαὸς τοῦ εἶναι καὶ ὁ ἀγνωστος Ἕλληνας ἔθνικὸς ποιητῆς τῶν ἀκριτικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν θὰ τραγουδήσῃ κάποτε τὸ ἔπος τοῦ συγχρόνου ἡρωϊκοῦ Διγενῆ καὶ ἡ μουσα τοῦ θὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀθανασία ὅλο τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἔπους αὐτοῦ καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἥρωα ἀγωνιστῆ. Ὁ χρόνος μέγας ἱστορικὸς καὶ ἀδέκαστος κριτῆς θὰ συγκρίνῃ τὸν σημερινὸ μέγαλο ἥρωα ἀγωνιστῆ μὲ τὸν Διγενῆ, τοῦ στάθηκε ὁ ἥρωας τῶν μεγάλων ἀναγκῶν καὶ τῶν ὑψηλῶν ἱστορικῶν πεπραμμένων τοῦ βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐνας Ἑλληνισμὸς μὲ

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΑΝΑΧΩΡΗΤΟΥ

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟ «ΤΡΙΩΔΙΟ»

Με τὴ φράση «ἄνοιξε τὸ Τριώδιον» ἐκφράζονται δύο ἐντελῶς διαφορετικῆς ἐννοίας. Καὶ στὴν μὲν γλῶσσα τοῦ λαοῦ, σημαίνει πὼς μπαίνομε στὴν περίοδο τῆς ἀποκριᾶς, σὲ μιὰ δηλαδὴ περίοδο διασκεδάσεως, γλεντιοῦ καὶ φαγοποτιοῦ. Στὴν Ἐκκλησιαστικῇ μας ὅμως γλῶσσα σημαίνει τὸ ἐντελῶς ἀντίθετο. Ὅτι μπαίνομε δηλαδὴ σὲ μιὰ περίοδο τοῦ «ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους», ποῦ εἶναι περίοδος περισυλλογῆς τοῦ νοῦ, εἰρήνης καὶ γαλήνης ἐσωτερικῆς, αὐτοελέγχου, καὶ καθαρῆς καὶ κυβερνημένης ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ζωῆς. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς περιόδου αὐτῆς οἱ Χριστιανοὶ ἔρχονται σὲ στενωτέρη καὶ ζωντανότερη ἐπαφὴ μὲ τὴν ἁγίαν Ἐκκλησία καὶ μὲ τὰ λόγια τῶν Γραφῶν. Ἀγνίζεται καὶ ξανακαινουργιάνει ὁ λογισμὸς τους. Κι' ἀνοίγουν τὰ πνευματικὰ τους μάτια καὶ βλέπουν καθαρώτερα τὸ ἱερὸ μυστήριον τοῦ κόσμου. Γιατὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατοικεῖ μέσα τους μονιμώτερα. Καὶ πολλαπλασιάζονται ἔτσι ἐντὸς τους τὰ σπέρματα τοῦ ἀγαθοῦ.

*

Καὶ στὴ μιὰν ὅμως καὶ στὴν ἄλλη περίπτωσιν τὸ «Τριώδιον» εἶναι περίοδος φυγῆς ἀπὸ τὴν καθημερινὴν καὶ συνηθισμένην ζωὴν. Εἶναι μιὰ ἀπόδραση ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ ἀπὸ τὸ ἀλυσσόδεμα τῆς πραγματικότητος, ὅσο κι' ἂν μᾶς εἶναι εὐχάριστη—σὲ μιὰν ἄλλην ἀτμόσφαιραν, ποῦ ἔχει περισσότερην αἰθρία καὶ μᾶς εἶναι περισσότερο εὐχάριστη καὶ ἐπιθυμητὴ. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει ἀνθρώπινη ψυχὴ, ποῦ νὰ μὴν ἔχη τὴν κάποιαν ἀνία τῆς καὶ ποῦ νὰ μὴν τὴν ἔχη φιλοδωρήσει ἢ πολύτροπη καὶ πολύμοχθη αὐτὴ ζωὴ μὲ

ἀκτινοβολία πνεύματος καὶ παράδοσιν ἱστορικὴν καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Κύπρου. Ὑψηλὰ καὶ τὰ πεπρωμένα αὐτοῦ γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὁποίων ἐχρειάζετο ἓνας μεγάλος καὶ ἱστορικὸς ἀγῶνας. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀγῶνα αὐτοῦ ὑψώθηκε ὁ σύγχρονος Διγενῆς, μὲ τὴν ἀνδρεία του τὴν ἑλληνικὴν καὶ μὲ τὴν πίστιν του τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν. Σύμβολα καὶ ἰδέες ποῦ ἔδωσαν σάρκα καὶ ὅσα στὴν μορφήν τοῦ ἥρωος, ποῦ τὸν ὑποδέχθηκε στὸν γυρισμὸν τοῦ ὀλόκληρος ὁ ἑλληνικὸς λαός. Οἱ χαρμόσυνες καμπάνες ποῦ ἐξανήγγειλαν τὸν γυρισμὸν αὐτοῦ τοῦ ἥρωα δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν κλονίσουν βαθύτατα κάθε ἑλληνικὴν ψυχὴν.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

κάποιες άλυσσίδες και με κάποια σίδερα μυστικῆς φυλακῆς πού νά νοσταλγῆ νά τὰ σπάσῃ και νά περπατήσῃ ἐλεύθερα.

*

Και εἶναι ἐντελῶς χαρακτηριστικό, ὅτι τὴν ἀλλαγὴν αὐτὴ τῆς ψυχικῆς μας ἀτμόσφαιρας και τὴ φυγὴ μας ἀπὸ τὸν πεζὸ καθημερινὸ μας μόχθο και τὶς βιοτικῆς μας ἔγνοιες και μέριμνες τὴν ὀνομάζομε *δ ι α σ κ έ δ α σ η*. Σκόρπισμα δηλαδὴ τοῦ νοῦ μας. Σὰν ν' ἀνοίγεται δηλαδὴ πραγματικά κάποια εἰρκτὴ του. Και ὅπως τὸ ζῶο, πού σὰν τὸ ξεμαντρώσουν τρέχει ἐλεύθερο και χαρούμενο στὸν ἀνοιχτὸ κάμπο και στὴ βοσκὴ· ἔτσι κι' αὐτὸς τριποδίζει ἐλεύθερος σ' ἄλλες περιοχές· κι' ἀνασαίνει ἀχόρταγα τὴ δροσιὰ και τὴν εὐωδιὰ ἐνὸς κανούργιου ἀγέρα. Και δὲν ὑπάρχει, μὰ οὔτε και ὑπῆρξε ποτὲς κοινωνία πού νά μὴν ἔχη ἀνταποκριθῆ, κατὰ κάποιο τρόπο, στὴν ἀνάγκη αὐτὴ τοῦ ἀνθρώπου, και νά μὴν ἔχη καθιερώσει λογῆς λογῆς διασκεδάσεις, ἔστω και πρωτόγονης μορφῆς. Αὐτὴ εἶναι και ἡ βαθύτερη σημασία τῶν ἑορτῶν και τῶν πανηγυριῶν, πού τὰ παρωμοίασαν γι' αὐτὸ σοφὰ με πανδοχεῖα πού ξεκουράζουσι τὸν ἄνθρωπο στὴν βασανιστικὴ του ὁδοιπορία. Κι' ὅπως εἶπε ὁ ἀθάνατος Περικλῆς στὸν περίφημον Ἐπιτάφιόν του γιὰ τὰ ἔργα τῆς τέχνης και γιὰ τὶς θρησκευτικῆς πομπῆς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Δήμου, τὸ θεαμὰ τους και ἡ τέρψη τους «τὸ λυπηρὸν τῆς διανοίας ἐκκρούει».

*

Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος, ὅσο κι' ἂν τὸν σκληραῖνῃ ἡ βιοπάλη κι' ὅσο και νά σωριάζωνται μέσα του μάταιοι λογισμοί, πάντα κρατεῖ στὰ βᾶθη του, σὰν θεϊκὸ τύπον ἀνέγγιχτο, κάποια παιδικότητα και κάποια πνευματικὴ νηπιότητα και παρθενικότητα. Κι' ὅσο πληθαίνει γύρω του ἡ ἀχάριστῃ συμβατικότητα, τόσο περισσότερο αἰσθάνεται, στιγμῆς στιγμῆς, τὴν ἀνάγκη τῆς ἀντίδρασης. Και τόσο περισσότερο λαχταρᾷ νά γυρίσῃ στὸν ἀρχέγονον ἑαυτὸ του και στὴν πρωταρχικὴ του παιδικὴν ὑπόστασιν· πού ἡ θύμησή της εἶναι ἀποθησαυρισμένη μέσα του, ὅπως τὸ μέλι μέσα στὴν κυψέλη. Και εἶναι μεγάλη πραγματικά χαρὰ τὸ νά καταξιώνεται κανεὶς αὐτὴ τὴ δωρεὰ, και νά βροῖσκῃ τὴν εὐκαιρία νά λύνη τοὺς ζυγούς του. Και ἡ *δ ι α σ κ έ δ α σ η* τίποτες ἄλλο δὲν εἶναι, παρὰ ἓνα προσωρινὸ λύσιμον τοῦ ζυγοῦ μας. Τοῦ ὅποιου ζυγοῦ. Λήθη τοῦ καθημερινοῦ μας ἀγῶνα. Καὶ ξεστράτισμα ἀπὸ τὴ σκονισμένη και ἀτελείωτῃ στράτα τῆς κουραστικῆς δουλειᾶς, τῆς ἔγνοιας, τοῦ φόβου και τῶν ἀγωνιῶν, πού σ' αὐτὴ κλωθογυρίζομε ἀδιάκοπα.

Οἱ ἀρχαῖοί μας πρόγονοι εἶχαν αἰσθανθῆ, μὲ πληρότητα, τὴν ἀνάγκη τῆς λυτρωτικῆς αὐτῆς φυγῆς. Κι' ὁ Διόνυσος, ὁ ὑστερότοκος αὐτὸς τοῦ Ὀλύμπου, δὲν ἦτανε μονάχα ὁ Θεὸς τοῦ κρασιοῦ καὶ τῆς μέθης, ποὺ ἐνέπνευσε τὸ διθύραμβο, κι' ἐζωογόνησε τὶς λαμπρὲς ἑορτὲς ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἐγεννήθηκεν τὸ σατυρικὸ δρᾶμα, ἡ κωμῶδία καὶ ἡ τραγωδία, ποὺ ἀποτελοῦν μίαν ἀπὸ τὶς ὑψηλότερες ἐκδηλώσεις τοῦ καθολικοῦ πνεύματος, ἀλλὰ ἦτανε μαζὶ καὶ ὁ Λυαῖος. Ὁ ἐλευθερωτῆς δηλαδὴ Θεός, ποὺ ἀπεδέσμευε τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ ἀπὸ τῆ ξόβεργα τῆς πεζότητος, κι' ἔκανε τὸ νοῦ του ἀνυπάκουο κι' ἀνυπότακτο στοὺς συμβατικoὺς κανόνες τῆς κοινω- νικῆς ἀνάγκης.

Κι' ἡ Ἑλληνικὴ φαντασία τὸν ὠραματίσθηκε σὰν ἔφηβο ξα- πλωμένο σὲ μίαν ὀλόδροση στηλιὰ τῆς Ἰδης, ποὺ ὁ θόλος τῆς ἦ- τανε σκεπασμένος ἀπὸ ὀλοπράσινες κλιματίδες ἀμπελιᾶς, καὶ ποὺ σὰν ἐγεύθηκε τὸν καρπὸ τους ἐμέθυσε. Καὶ τότες κι' αὐτὸς κι' οἱ νύμφες ποὺ τὸν ἐσυντρόφευαν καὶ ποὺ ἐμέθυσαν κι' αὐτὲς ἀπὸ τὴ γλυκόχυμη γεύση του, ἐξεχύθησαν πρὸς τὰ δενδρόφυτα σύσκια καὶ τὶς κοιλάδες, στεφανωμένοι μὲ κισσοὺ καὶ μὲ δάφνες. Κι' ἐγέ- μισεν ἀπὸ χαρούμενα ξεφωνητὰ καὶ ἀπὸ κραυγὲς ἡ Πλάση. Γι' αὐτὸ κι' ὠνομάσθηκε καὶ Βρόμιος καὶ Εὖιος. Θεὸς δηλαδὴ τοῦ θορύβου.

*

Ὅλος αὐτὸς ὁ μῦθος δὲν συμβολίζει τίποτες, ἄλλο, παρὰ πῶς ἡ διασκέδαση καὶ ἡ τέρψη εἶναι μιὰ ἀνάγκη τῆς ζωῆς, ποὺ τὴν ἀπο- λυτρώνει ἀπὸ τὴ συμβατικότητα κι' ἀπὸ τὴν ἀνία. Εἶναι τὸ ἐνστι- κτο ποὺ ἀποχαλινώνεται πρόσκαιρα· καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Γῆς ποὺ πνέει ζεστὸ καὶ καταγιγιστικὸ καὶ σπᾶ τοὺς φράκτες τοῦ λογικοῦ. Εἶναι ἡ θυρσοφόρα μανία, ποὺ βάζει φωτιὰ καὶ καίει τὰ σκιαχτρα ποὺ συναντᾷ ἐμπρὸς τῆς.

Καὶ εἶναι δωροφόρημα πρὸς τὸν κόσμον ὅλο μεγάλο, τρισε- γάλο καὶ θαυμαστό, πῶς τὸ ξέσπασμα καὶ τὴν ἀβάσταγῃ αὐτῇ μανία τὴν ἔκαναν νὰ ὀδοιπορήσῃ οἱ πρόγονοί μας πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ πρὸς τὸν ἔνθεο στοχασμὸ. Καὶ τὴν μετουσίωσαν καὶ τὴν ἐξύψω- σαν σὲ ἔμπνευση καὶ σὲ ἔξαρση. Κι' ἔτσι ἐπέτυχαν νὰ ζεψοῦν τὴ ζωὴ σ' ἓνα ὀλόφωτο καὶ θριαμβευτικὸν ἄρμα, ποὺ τῶσεναν ὁ Διόνυσος καὶ ὁ Ἀπόλλωνας μαζὶ. Καὶ ἡ βαρεῖα μέθη τῆς Γῆς ἐγένηκεν ἔκσταση τοῦ Οὐρανοῦ. Καὶ ὁ ὄρουμαγδὸς καὶ οἱ ἰαχὲς τῶν Μαινάδων ἐγένηκε χορὸς τῶν Πιερίδων καὶ ἄρρητη μελωδία κάτασ- πρων κύκνων, ποὺ τὸ συντρόφευαν μὲ τὴ πτήση τους, ὅπως οἱ γλάροι τὰ καράβια.

Κι' ἔτσι γίνεται καὶ θὰ γίνεται πάντα. Γιατὶ ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξη καὶ ὁ πνευματικὸς μετασχηματισμὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου ὅλου γίνεται διαρκῶς μέσα ἀπὸ ἀντιφάσεις καὶ ἀπὸ ἀντιθέσεις. Καὶ γι' αὐτό, στὴ ροὴ τῆς Ἱστορίας ἡ τροποποίησις τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς καὶ ἡ ἐξελικτικὴ πορεία τῆς ἀνθρωπότητος—ποῦ εἶναι μιὰ ἀέναη κίνησις ἀπὸ τὸν Θεὸ στὸν ἄνθρωπο καὶ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο στὸ Θεὸ—εἶναι δύσκολη καὶ ἀνώμαλη καὶ συχνότατα τραγικὴ.

Γιατὶ πέρα ἀπ' ὅλα ὑπάρχει ἡ Ἐλευθερία. Κι' ἔτσι, ὁ ἐλεύθερος καὶ δημιουργικὸς του προσανατολισμὸς πρὸς τὸ ἀγαθὸ δὲν εἶναι κίνησις εὐθύγραμμη. Ἀλλὰ μαιανδρική καὶ περίπλοκη. Καὶ μοιάζει μὲ περιπλάνησις μέσα σὲ σκοτεινὸ λαβύρινθο, ποῦ χωρὶς τὴν πίστη ἡ ἐξόδος πρὸς τὸ φῶς καταντᾷ ἀνέφικτη. Ὅπως, χωρὶς τὸ μίτο τῆς Ἀριάδνης, δὲν θὰ ἐσωζότανε ποτὲ ὁ Θησέας. Καὶ ἡ Ἱστορία τὸ μαρτυρεῖ ἀδιάψευστα, πᾶς καὶ ἕνα πρόοδος, σ' ὅποιαδήποτε ἐποχῇ, συνοδεύθηκε πάντα μὲ ἀντίδραση καὶ μὲ παλινδρόμησις καὶ ὀπισθοδρόμησις. Αὐτὴ εἶναι ἡ φύσις τοῦ πνεύματος. Φλόγα εἶναι ποῦ κινεῖται αἰώνως. Καὶ πότε λαμπαδιάζει καὶ ὑψώνεται μεσοῦρανα. Καὶ πότε κρύβεται, σὰν τὴ σπύθα μέσα στὴ ζεστὴ χύβωλη. Κι' αὐτὸ θὰ συνεχίζεται ἀδιάκοπα, ὡσὸτου ν' ἀποτελειωθῇ ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ποῦ σ' αὐτὸ συμπράττει μὲ τὸ Θεὸ ἐνεργᾶ καὶ ὁ ἄνθρωπος, καταλαμπόμενος ἀπὸ τὴ θεία Χάρη.

*

Στὸ τελευταῖον αὐτὸ καὶ στὴν πνευματικὴ κατάρτισις καὶ στὴν ἐγκύμνασις τῆς Χριστιανικῆς ψυχῆς ἀπέβλεψε καὶ ἡ ἀγία μας Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, μὲ τὶς κατανυκτικὰς ὑμολογίας τοῦ ἱεροῦ Τριῶδιου. Μέσα στίς Ἀποκορηάτικας μεταμφιέσεις καὶ τὶς ὀργιώδεις διασκεδάσεις τῆς ἐποχῆς, ποῦ εἶναι λείψανα εἰδωλολατρικῶν ἐθίμων, ἐκρίθηκεν ἀπαραίτητη ἡ ἀντίδρασις καὶ ἡ στοχαστικὴ προπαρασκευὴ γιὰ τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνες τῆς Μεγάλης Σαρακοστής, ποῦ ἔχει καθιερωθῆ σὰν καιρὸς προσευχῆς καὶ νηστείας.

Καὶ οἱ ᾠδὲς εἶναι παλαιότατο εἶδος θρησκευτικῆς ποιήσεως, ποῦ ἀπὸ τὴν ἐποχῇ τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Ἡσιόδου ἐχρησίμευεν γιὰ νὰ ἐξυμνοῦνται οἱ πράξεις τῶν θεῶν καὶ τῶν μεγάλων ἡρώων. Τέτοιαις ᾠδῆς καὶ ὕμνοις θρησκευτικοῦς, μὲ ἰδιαιτέρο μέλος καὶ ρυθμὸ, ποῦ ψάλλονται σὰν εἶδος προσευχῆς πρὸς τὸν Θεόν, περιέχει τὸ «Τριῶδιον», γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ μιλήσουμε στὸ ἐπόμενον φύλλο τοῦ «Ἐφημερίου».

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΠΟΔΑΣ ΠΑΥΛΟΥ...

(Διδάγματα για τούς ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν βίον καὶ τὰ κείμενα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν).

«Καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ Εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου ζῆν» (Α' Κορ. θ' 4). Ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν τοποθετηθῆ ἀπὸ τὸν Κύριον νὰ ἐπιμελοῦνται τὸν ἀμπελῶνα του, ἐπειδὴ εἶναι δοσμένοι σὲ κάτι ποὺ ἀπαιτεῖ κι' ἀπορροφᾷ ὅλο τους τὸ εἶναι κι' ὄλες τὶς ὥρες τους, εἶναι φυσικὸ νὰ τρέφονται καὶ νὰ συντηροῦνται ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν Ἐκκλησίαν. Δὲν πρόκειται γιὰ ἓνα πρᾶγμα, ὅπου καταλήγει ἡ ἀνθρώπινη λογικὴ, ἀλλὰ γιὰ πρόσταγμα τοῦ ἰδίου τοῦ Κυρίου. Οἱ Χριστιανοὶ ἔχουν χρέος ἱερὸ νὰ προσφέρουν στοὺς πνευματικούς ἐπιμελητὰς των, δηλαδὴ στοὺς ποιμένας καὶ κήρυκας τοῦ Λόγου, τὶς ὑλικὰς προϋποθέσεις ποὺ χρειάζονται, ὥστε ἡ ἐργασία τῶν μεταδοτῶν τοῦ πνεύματος νὰ εἶναι ἀπρόσκοπτη κι' ἀνεπηρέαστη ἀπὸ περισπασμοὺς ὑλικῆς φύσεως. Ἔχουν καθῆκον νὰ προσφέρουν τὸ ψωμί σ' ἐκεῖνον ποὺ τοὺς διανέμει τὸν οὐράνιο ἄρτο, τὴ στέγη σ' ἐκεῖνον ποὺ τοὺς εἰσάγει καὶ τοὺς κρατεῖ στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ, τὰ φορέματα σ' ἐκεῖνον ποὺ τοὺς περιβάλλει μὲ τὸν ἴδιο τὸν Χριστό, ἐνδύοντας τους μὲ τὴ Χάρη.

«Ἐὰν εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ μοι ἐστὶν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι» (Α' Κορ. θ' 16). Γιὰ τὸν Παῦλο, τὸ νὰ διαχέῃ παντοῦ γύρω του τὴν σωτήρια ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ, ἦταν κάτι πιὸ ἀπαραίτητο κι' ἀπὸ τὴν ἐκπνοὴ τοῦ ἀέρα ποὺ εἰσέπνεε, πιὸ φυσικὸ καὶ πιὸ ἀναγκαῖο ἀκόμη κι' ἀπὸ τοὺς παλμοὺς τῆς καρδιάς του. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν θεωροῦσε τὸ παρὰ πάνω λειτουργημά του σὰν αἰτία καυχίσεως, ἀλλὰ τόνιζε ὅτι ἦταν «ἀνάγκη ἐπικειμένη», νόμος πλέον ἀσῆκωτος τοῦ βίου του. Ποιὸ θὰ ἦταν τὸ μεγαλύτερο δυστύχημα, τὸ φοβερώτερο κατάντημα γιὰ τὴ διάπυρη ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐκείνη ψυχὴ; Μήπως ἡ ἀρρώστια; Μήπως ὁ θάνατος; Μήπως ἀκόμη κι' ἡ πτώσις ἀπὸ τὴ Χάρη; Ὁχι. Θὰ ἦταν τὸ νὰ σταματοῦσε τὸν Εὐαγγελισμό. Αὐτὴ θὰ ἦταν ἡ πιὸ ἀξιοκατάκριτη οὐαί. Γιατὶ καὶ τὴν πτώσι ἀκόμη δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὴ δῆ ἐφιαλτικώτερα ἀποκρουστικὴ παρὰ μὲ τὴν αὐτόματη συνέπειά της νὰ τοῦ στερέψῃ τὸ στόμα ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. «Οὐαὶ μοι ἐστὶν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι». Ἀλλοίμονό μου, ἂν πάψω νὰ διακονῶ τὸ Εὐαγγέλιο. Τίποτε τὸ χειρότερο δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ ἀπὸ μιὰ τέτοια ἀπογύμνωσι, ἀπὸ ἓνα παρόμοιο εὐνοχησμό. Δὲν ὑπάρχει γιὰ μένα ἐνδοξότερη ἀπασχόλησις, ἐπιτακτικώτερο μέλημα, μεγαλύτερη χαρὰ, προσφιλέστερη ἐπίδοσις.

Ἄλλὰ μήπως μονάχα γιὰ ἐκεῖνον ἦταν ἔτσι; Ἡ τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ

για όλους όσοι «έμπηκαν στον κόπο του»; Χωρίς άλλο για όλους. "Οποιος νοιώθει τή λαχτάρα, με τήν όποία ό Παύλος έκανε τήν παρὰ πάνω διαβεβαίωσι, άσφαλώς, είναι καλός εργάτης του Χριστού.

«Τοίς πάσι γέγονα τὰ πάντα, ίνα πάντως τινάς σώσω» (Α' Κορ. θ' 22) Θά μπορούσε νά προχωρήση προς τήν Έδεμ με άνετο βηματισμό, χωρίς καθυστερήσεις ούτε πλαγιοδρομίες, όπως του τó επέτρεπε ή μεγάλη του αγιότης, ή φωτισμένη και πανελεύθερη από τόν Χριστό διάνοιά του, οί δυνατές κηήμες και τó εύρύτατο στήθος κι' οί άσκημένοι άρμοι κι' οί εύρωστοι μύς του χριστιανικού του είναι. Άλλά ό Σωτήρ δέν τόν είχε καλέσει νά μπή στον παράδεισο μόνος. Τόν είχε διαλέξει, τόν είχε κάνει τόσο μεγάλο άνάστημα, για νά σωθούν κι' άλλοι πολλοί μέσω αούτου. Κι' ό Παύλος, έχοντας βαθείά επίγνωσι του πράγματος, δέν έτρεξε μόνος, αλλά κοντοστεκόταν, έστρεφε προς τὰ έδω και προς τὰ εκεί, πήγαινε προς τὰ πίσω, ώστε όλοένα πιό πολλούς νά υποστηρίξη, πιό πολλούς νά άρπάξη από τó σκοτάδι και τó χείλος του κρημνού, πιό πολλούς νά άναστηλώνη, πιό πολλούς νά άποχτᾶ συνοδοιπόρους του. "Όπως σε μιὰ πορεία, οί πιό ρωμαλέοι δέν αφήνουν τούς άλλους, τούς έξηνητημένους και κατάκοπους και άρρώστους συστρατιώτες τους, νά μένουν καταμεσις του δρόμου, αλλά καθυστερούν για χάρι τους και τούς βοηθούν νά συνεχίσουν τόν δρόμο και συντονίζουν έτσι τó δικό τους διασκελισμό μ' εκείνων τó συρτόν άργοβάδισμα, έτσι έκανε κι' ό Παύλος. "Ω εύλογημένη εύλυγισία και συγκατέβασις και στοργική ύπομονή! "Ω έξαίσιιο πρότυπο για όλους τούς κληρικούς, που μαθαίνουν έτσι ότι ή άπαιτουμένη για τήν ιδιότητά τους τελειότης σ' αυτό άκριβώς φαίνεται: στο πώς δηλαδή νά δείχνουν κατανόηση στις αδυναμίες τών πνευματικῶν των παιδιών, στο πώς νά συγκύπτουν για νά άνορθώσουν, στο πώς νά φαίνωνται λιγώτερο άγιοι, λιγώτερο προοδευμένοι, για νά οδηγήσουν έτσι μαζί τους στην αγιότητα και στην πρόοδο τίς πιό αδύνατες ψυχές!

«Έγώ ούτω τρέχω, ούκ άδήλως, ούτω πυκτεύω, ως ούκ άέρα δέρων, άλλ' ύποπιάζω μου τó σώμα και δουλαγωγῶ, μήπως άλλοις κηρύξας αυτός άδόκιμος γένωμαι» (Α' Κορ. θ' 27). "Ο γνώμων στον άγώνα του ποιμένος είναι ή χρυσή ίσορροπία ανάμεσα στα έργα και στα λόγια. "Ενας κίνδυνος πάντα σοβεί: μήπως ή έπιτυχία τών δευτέρων ύπογραμμισθῆ από τήν άποτυχία τών πρώτων, δέν θά πρόκειται άπλώς για μιὰ έπιτυχία και μιὰ άποτυχία, αλλά για τή μεγαλύτερη άποτυχία που θά ήταν δυνατόν νά ύπάρξη. Χρειάζεται, λοιπόν, άδυσώπητη μεταχείρισις άπαιτήσεως του σώματος, ύποδούλωσις του τελεία, για νά άποφευχθῆ ό κίνδυνος μήπως «άλλοις κηρύξαντες» αυτοί άδόκιμοι γενώμεθα».

«Ὁ ἔσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρίμα ἑαυτῷ ἔσθιει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοὶ καὶ κοιμῶνται ἴκανοί» (Α΄ Κορ. ια΄ 29, 30) Ἡ θεία κοινωνία δὲν πρέπει νὰ παρέχεται, ἂν δὲν προηγηθῆ ἡ κατάλληλη προετοιμασία τοῦ πιστοῦ, δηλαδή εἰλικρινῆς μετάνοια, κι' ἐξομολόγησις. Κι' ἔχουν μεγάλο κρίμα, μὲ συνέπειες πού μερικές τους ὑπαινίττεται ὁ ἀναφερόμενος στίχος, ὅσοι μεταλαβαίνουν χωρὶς προετοιμασίαν, πόσο εἶναι τὸ κρίμα τοῦ ἱερέως, πού τοὺς ἀφήνει νὰ κοινωνήσουν ἔτσι;

«Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω» (Α΄ Κορ. ιδ΄ 40). Στους ναοὺς μας δὲν ἐπικρατεῖ, ὡς γνωστόν, ἡ τάξις κι' εὐσχημοσύνη ἐκείνη πού πρέπει στὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ καὶ πού θὰ ἔδειχναν, μὲ τὸν πιὸ εὐγλωττο τρόπο, τὸ βᾶθος καὶ τὴν ποιότητα τῆς εὐσεβείας μας. Εἶναι, λοιπόν, ἀνάγκη, ὁ ἐφημέριος, ὁ ἱεροκέρυξ, ὁ ἐπίσκοπος, νὰ κάνουν τὸ πᾶν ὥστε ὁ λαὸς μας νὰ συνηθίσῃ σ' αὐτὴ τὴν εὐκοσμία καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀκαταστασία, τοὺς θορύβους, τὸν διαγκωνισμό κι' ὅλα τὰ παρεμπερῆ ἄτοπα, πού κάνουν ἀνεκτέλεστη τὴν ἀποστολικὴ ἐντολή. Ἐκτὸς, ὅμως, ἀπὸ τὴ διαφώτιση καὶ τὶς προτροπές, χρειάζεται νὰ δοθῆ κι' ἄνωθεν τὸ παράδειγμα.. Πῶς; Μὲ τὴν εὐταξία, τὴν εὐσχημοσύνη τῶν τελετουργῶν, μὲ τὴν πιστὴ τήρηση τοῦ τυπικοῦ, μὲ τὴ σεμνὴ ψαλμωδία, μὲ τὴν διευθέτησι κάθε ἀνωμαλίας στὴ διεξαγωγή τῆς λατρείας. Κι' ἀσφαλῶς τὸ παράδειγμα αὐτὸ θὰ ἔχῃ τὸν εὐεργετικὸ του ἀντίκτυπο καὶ στὴ στάσι τοῦ ἐκκλησιαζομένου πληρώματος.

Ὁ ναὸς καὶ τὰ τελούμενα μέσα σ' αὐτὸν εἶναι εἰκόνα τοῦ ἰδίου τοῦ παραδείσου ἢ μᾶλλον εἶναι ἐπὶ γῆς τμῆμα τοῦ παραδείσου, γιατί ὁ Κύριος τοῦ παντὸς εἶναι παρὼν κι' οἱ ἄγγελοι κι' οἱ ψυχές τῶν ἁγίων καὶ τῶν δικαίων μαζί μας ὑμνοῦν καὶ δοξάζουν τὸν Κύριον.

«Παρέδωκα ὑμῖν...ὁ καὶ παρέλαβον» (Α΄ Κορ. ιε΄ 3). Ἡ ταπεινοφροσύνη τοῦ διανεμητοῦ τῶν Θείων χαρισμάτων πρέπει νὰ εἶναι βαθειὰ καὶ νὰ βασιζέται στὴ συναίσθησι ὅτι δὲν χορηγεῖ τίποτε στὴ Ἐκκλησία δικό του, ἀλλ' ἀπλῶς διαχειρίζεται ἕνα θησαυρὸ δοσμένον ἄνωθεν, παραδίδει ὅ,τι παρέλαβε ἀπὸ τὴν πηγὴν παντὸς ἀγαθοῦ, τὸν Κύριο. Μ' αὐτὴ τὴ συναίσθησι, θὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑποπέσῃ στὸν πειρασμὸ ἔστω καὶ τῆς παραμικρῆς αὐτορεσκείας κι' ἡ ὑπερηφάνεια δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ περάσῃ τὸ κατῶφλι τῶν λογισμοῦ του.

«Χάριτι Θεοῦ εἶμι ὃ εἶμι· καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἡ σὺν ἐμοί». (Α΄ Κορ. ιε΄ 10). Ἄν ἕνα ἀμάξι διανύη μεγάλες ἀποστάσεις καὶ τρέχῃ γρήγορα, αὐτὸ ὀφείλεται κυρίως καὶ κατὰ πρῶτον λόγον στὰ ἄλογα πού τὸ σέρνουν. Ἄν ἕνα καράβι διασχίξῃ μὲ πολλὴ ταχύτητα τὸ πέλαγος καὶ φθάσῃ σὲ μακρυνοὺς τόπους, αὐτὸ τὸ χρωστᾷ ἰδιαιτέρως καὶ πρὶν ἀπ' ὅλα στοὺς

ούριους και δυνατούς άνέμους πού πνέουν στα πανιά του. "Αν μιιά κιθάρα ανάδιδη με τελειότητα τούς μυστικούς ήχους ένός μελωδήματος, αυτό έξαρτάται πρό παντός από τά έπιδέξια κι' άσφαλτα δάχτυλα τού καλλιτέχνη, πού τήν παίζει. Κατά τόν ίδιον τρόπο, αν ένας έργάτης τής 'Εκκλησίας εύδοκιμή στήν άποστολή του και τήν έκπληρώνη περίσσια και τέλεια, ή κορυφαία αίτία είναι ή χάρις τού Θεού, πού τόν συμπαραστατεί, τόν έμπνέει και τόν κινεί. "Ο,τι κάνουμε στήν 'Εκκλησία, δέν τó κάνουμε οί ίδιοι, αλλά ή χάρις τού Θεού ή σύν ήμίν».

«Εί Χριστός ουκ έγήγερται, κενόν άρα τó κήρυγμα ήμών, κενή δέ και ή πίστις ύμών» (Α' Κορ. ιε' 14). 'Η όρθοδοξία μας, πολύφυλλο και πάγκαρπο δένδρο, πού είναι ριζωμένο σε όλες τις άλήθειες τής Γραφής κι' από κεί και μόνο χυμοδοτείται, διατρανώνει σε όλες τις έκφάνσεις της αυτή τή διαβεβαίωση τού Παύλου. 'Η 'Ανάστασις τού Κυρίου πλημμυρίζει ως πληροφορία κάθε λειτουργική έπιφάνεια τής 'Εκκλησίας μας, είναι τó κεντρικό νόημα τής μαρτυρίας της στον κόσμο, ó άκρογωνιαίος λίθος τής πίστεώς μας. Αυτή τή μαρτυρία έχει κι' ó κληρικός σαν άλφα και ώμέγα τής άκτινοβολίας του στον κόσμο.

«Καθ' ήμέραν άποθνήσκω» (Α' Κορ. 31). 'Ο θάνατος αυτός, είναι ή διαρκής θυσία τού έαυτού μας στο θέλημα τού Κυρίου, αί στερήσεις, οί πόνοι, αί κάθε είδους νεκρώσεις, πού ύφίσταται ó υπηρέτης τής Χάριτος, για να άνταποκρίνεται στις άπαιτήσεις της. Μ' αυτόν τόν καθημερινό, σε δόσεις, θάνατο κερδίζει τήν άθανασία, ένα θάνατο πού σύμβολό του έχει τó μέλαν ιερατικό περίβλημα.

«Περί δέ τής λογίας τής εις τούς άγίους, ώσπερ διέταξα ταίς έκκλησίαις τής Γαλατίας, ούτω και ύμεις ποιήσατε» (Α' Κορ. ιστ' 1). 'Εφ' όσον ή ανθρώπινη κοινωνία πάσχει από άδικίες, κι' υπάρχουν φτωχοί και πλούσιοι, ή 'Εκκλησία, σαν φιλόστοργη μητέρα, έκτός από τó έγιαστικό της έργο, έχει παράλληλα και τή φροντίδα τής άνακουφίσεως και συνδρομής τών πενήτων. "Οπως οί λογίες, οί έρανοι τής αγάπης, ησαν συχνό φαινόμενο οτά πρώτα έκείνα χρόνια, έτσι ανάλογες ενέργειες είναι άπαραίτητο να στολιζουν τόν Χριστιανισμό και κάθε γενεάς. Οί ποιμένες, πλάι στα πνευματικά τους μελήματα, είναι φυσικό να έχουν κι' αυτού τού είδους τις ύλικές έγνοιες, συναγείροντας τούς πιστούς στο να προσφέρουν κάθε φορά, έστω κι' από τó ύστέρημά τους, τή βοήθεια πού ή πρώτη τών έντολών έπιτάσσει. Κι' όπως οί λογίες γίνονταν για να συντρέχη ή μιιά τοπική 'Εκκλησία τήν άλλη, έτσι πρέπει να γίνεται και στις ήμέρες μας.

ΕΟΡΤΟΔΡΟΜΙΟΝ

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

«Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν».
(Λουκ. ι' 28)

Χείλη ἀγγελικά, ἀλλὰ καὶ χείλη ἀνθρώπινα ἀπηύθυναν τὰς λέξεις αὐτὰς πρὸς τὴν Παναγίαν Παρθένον. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, μετὰ τὸ εἰσαγωγικὸν «χαῖρε, κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ», προσέθεσεν ὁ ἀρχάγγελος τὴν χαρακτηριστικὴν αὐτὴν φράσιν, τὴν τόσον τιμητικὴν διὰ τὴν Παρθένον «εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν». Καὶ ἰδοὺ ὅτι δὲν εἶχε περάσει πολὺς χρόνος, καὶ τὰς λέξεις αὐτὰς τὰς ἐπαναλαμβάνει πρὸς τὴν Παρθένον Μαρίαν ἢ συγγενῆς τῆς Ἑλισάβετ, κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Παρθένου «εἰς τὴν ὄρεινὴν, εἰς πόλιν Ἰούδα... εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου». «Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν», προσφωνεῖ καὶ ἡ Ἑλισάβετ τὴν Παναγίαν Παρθένον. Τὸ νόημα τῆς φράσεως αὐτῆς εἶναι, ὅτι μεταξύ ὄλων τῶν γυναικῶν ὄλων τῶν αἰώνων καὶ ὄλων τῶν λαῶν, αὐτὴ εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν εὐλογημένη, διότι Αὐτὴ ἐν μέσῳ ὄλης τῆς γυναικειᾶς φύσεως εὐρέθη ἡ ἐκλεκτή, διὰ νὰ γίνῃ μητέρα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἐκλέγεται ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ νὰ γίνῃ ὄργανον εὐλογίας εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται «εὐλογημένη ἐν γυναιξίν», ὡς τὸ ἐξαιρετικὸν ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου μετοχετεύεται ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν προμήτορα Εὐαν, ἡ ὁποία, ἀτυχῶς, ἔγινεν ὄργανον κατάρτας καὶ πολλῆς συμφορᾶς, ἡ Παναγία Παρθένος γίνεταί τὸ ὄργανον τῆς μεταδόσεως τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Προσφυέστατα λοιπὸν ἀρμόζει εἰς Αὐτὴν ἡ χαρακτηριστικὴ λέξις «εὐλογημένη».

Ἄλλ' ὅμως δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ἀγαπητοί, ὅτι καὶ κάθε χριστιανὸς πρέπει νὰ γίνῃ εὐλογημένος ἄνθρωπος. Πρέπει δηλαδή νὰ θέλῃ καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ γίνεταί εὐλογημένος ὁ ἴδιος ἀτομικῶς καὶ ὄργανον καὶ πηγὴ εὐλογίας διὰ τοὺς πέριξ αὐτοῦ.

1. Εὐλογημένος ὁ ἴδιος ἀτομικῶς, πρωτίστως. Διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ Παναγία Παρθένος, ἂν ὑπῆρξεν ὄργανον εὐλογίας εἰς πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα, πρωτίστως ὑπῆρξε καθ' ἑαυτὴν εὐλογημένη. Καὶ ὁ ἀρχάγγελος πρῶτα τὴν προσφωνεῖ «κεχαρι-

τω μένην». Προηγείται ἡ ιδιότης Αὐτῆς ὡς κεχαριτωμένης· προηγείται ἡ ψυχικὴ αὐτῆς ὑπεροχή, τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητός Της· καὶ ἀκολούθως γίνεται ὄργανον τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα. Καθ' ὅμοιον τρόπον ὀφείλει ὁ κάθε Χριστιανὸς νὰ ἐλκύῃ ἐπάνω του τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ πάντοτε. Τοῦτο σημαίνει ὅτι εἰς τὴν ζωὴν μας πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν ὅλα ἐκεῖνα τὰ κακὰ καὶ ἄτοπα ἔργα, «δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας» (Κολ. γ' 6). Ἔργα τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀμαρτίας, κακίαι καὶ πάθη, ὅταν κυριαρχοῦν εἰς τὸν ἄνθρωπον, γίνονται αἰτία νὰ φυγαδεύεται ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ· καὶ μεταβάλλεται ὁ ἄνθρωπος εἰς φορέα τῆς κατάρας τοῦ Θεοῦ. Πόση προσοχὴ χρειάζεται καὶ εἰς τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν μας ζωὴν, ὥστε καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν μας καὶ εἰς τὴν οἰκογένειάν μας καὶ εἰς τὸ ἐπάγγελμά μας καὶ εἰς ὅλην τὴν ζωὴν μας νὰ μὴ ἐπισπῶμέν ποτε τὴν ὀργὴν καὶ τὴν κατάραν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ νὰ ἐλκύωμεν τὴν εὐλογίαν Του. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐλέγχωμεν τὴν ζωὴν μας, ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκφάνσεις, καὶ νὰ προσέχωμεν, μήπως ὑπάρχη κάτι, εἴτε ὡς ἀτομικὸν μας σφάλμα, εἴτε ὡς οἰκογενειακὸν θέμα, εἴτε ὡς ἐπαγγελματικὴ τακτικὴ, κάτι τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι εὐλογημένον ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ, ἐπομένως, ἀντὶ νὰ γίνεται ὠφέλιμον καὶ πρόξενον κέρδους, γίνεται αἰτία ὀργῆς καὶ κατάρας. Ἀντιθέτως ὀφείλομεν εἰς τὴν ζωὴν μας νὰ ἔχωμεν στοιχεῖα τοιαῦτα, διὰ τῶν ὁποίων ἔρχεται ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ποῖα δὲ εἶναι τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, πού καθιστοῦν τὸν ἄνθρωπον εὐλογημένον;

2. Πολλὰς φορές εἰς τὸ στόμα τῶν συνανθρώπων μας φέρεται τὸ ὄνομα κάποιου μὲ τὴν χαρακτηριστικὴν φράσιν «εὐλογημένος ἄνθρωπος». Πότε συμβαίνει αὐτό; Ὅταν ἔχη προηγηθῆ ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου κάποιο ἔργον, κάποια ἐνέργεια, ἢ ἐκδήλωσις, ἢ ὁποία νὰ εἶναι ὄντως εὐεργετικὴ καὶ ὠφέλιμος. Ἐλεγε δὲ ὁ Κύριος ὅτι ὀφείλει «νὰ λάμπῃ τὸ φῶς ἡμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ἡμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς». (Ματθ. ε' 16). Καὶ πράγματι· ὅταν ἓνας ἄνθρωπος τὸ καλὸν πράττῃ, τὸ καλὸν σκορπᾷ γύρω του, ὅταν τὰ ἔργα του εἶναι λαμπρά, καθαρά, ἀνεπίληπτα, ἀδιάβλητα, θεμιτὰ πάντοτε καὶ δείγματα εὐσυνειδήτου ἀνθρώπου καὶ καλοῦ χαρακτῆρος, τότε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐπαινεῖται, τιμᾶται καὶ ἀναγνωρίζεται ὡς καλὸς καὶ ἄξιος νὰ ὀνομάζεται Χριστιανός. Καὶ φέρεται τότε εἰς τὰ χεῖλη τῶν πολλῶν ἡ φράσις «εὐλογημένος ἄνθρωπος». Ὅταν δὲ γινώμεθα εὐερ-

γετικοί εἰς τὸν πλησίον, τότε ἡ εὐεργεσία αὐτῆ ἰδιαιτέρως ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τοὺς εὐεργετηθέντας (ὅσοι τοῦλάχιστον δὲν εἶναι ἀγνώμονες) καὶ ἐκφράζονται μὲ τὰς λέξεις: εὐλογημένοι νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ποὺ μοῦ ἔκαμε τοῦτο τὸ καλόν. «Μα ν-θ α ν έ τ ω σ α ν (λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος) οἱ ἡ μέτεροι κα λ ῶ ν ἔ ρ γ ω ν π ρ ο ῖ σ τ α σ θ α ι εἰς τὰς ἀναγ-καίας χρείας, ἵνα μὴ ὄσιν ἄκαρποι» (Τίτ. γ' 14). Πρέπει δηλαδὴ νὰ μαθαίνουν οἱ Χριστιανοὶ νὰ ἔχουν εἰς τὴν ζωὴν τους πρωτοβουλίαν εἰς τὰ καλὰ ἔργα, νὰ γίνωνται ἐργάται καλῶν ἔργων, διὰ νὰ μὴ μένουν ἄκαρποι, ἀλλ' ἀντιθέτως νὰ εἶναι γόνιμοι καὶ καρποφόροι εἰς ἔργα καλὰ καὶ νὰ ἀναδεικνύονται εὐλογημένοι ὑπάρξεις.

Προσφέρονται δὲ πλεῖστες ὅσες εὐκαιρίες διὰ νὰ γίνῃ κανεὶς εὐεργετικός. Δὲν εἶναι μόνον ἡ περίπτωσις ποὺ πρέπει νὰ δώσῃ κανεὶς οἰκονομικὴν βοήθειαν, ὅποτε μπορεῖ νὰ εἴπῃ: ἐγὼ δὲν ἔχω δυστυχῶς τὴν δυνατότητα νὰ προσφέρω χρήματα. Εἶναι πολλαὶ ἄλλαι περιπτώσεις ποὺ μπορεῖ νὰ γίνῃ ὁ Χριστιανὸς εὐεργετικὸς χωρὶς οἰκονομικὰς παροχάς. Μία σύστασις, μία ἐνέργεια ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, μία ἐκδήλωσις ἐνδιαφέροντος εἶναι θετικὴ προσφορά· καὶ σὲ ἐνθυμεῖται ὁ ἄλλος εὐγνωμόνως καὶ λέγει: εὐλογημένος ἅς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔτρξε γιὰ μένα καὶ ἐνδιεφέρθη καὶ ἐφρόντισε καὶ μοῦ συμπαραστάθῃ στὸν πόνον μου καὶ στὴν ἀνάγκην ποὺ εἶχα. Ὑπάρχουν δὲ καὶ ἄλλες ἀξιοπρόσεκτες περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀνάγκη τοῦ ἄλλου δὲν εἶναι τόσον ὑλικὴ ὅσον εἶναι ἠθι-κὴ. Καὶ εἶναι σημαντικὴ ἡ ἐνέργεια τοῦ καλοῦ χριστιανοῦ ποὺ θὰ συμβουλευθῇ, θὰ καθοδηγήσῃ καὶ θὰ δώσῃ τὴν κατεύθυνσιν ποὺ χρειάζεται. Πόσα προβλήματα εὐρίσκουν τὴν λύσιν των, ὅταν εὐρεθῇ ἓνας ἄνθρωπος νὰ συμβουλεύσῃ τὰ πρόποντα· καὶ θὰ τὸν μακαρίζουν διὰ τὰς συμβουλὰς ἡ διὰ τὴν εἰρηνικὴν καὶ συνδιαλακτικὴν του ἐπέμβασιν. Πράγματι. Πόσον εὐλογεῖται τὸ ἔνο-μα κάποιου χριστιανικῆς ψυχῆς ἡ ὁποία παρενέβη, διὰ νὰ συμβου-λεύσῃ πρόσωπα ποὺ εὐρίσκοντο εἰς παραστράτημα, ἂν μὴ καὶ εἶχαν ἐξοκειλεῖ, καὶ ὀφείλουν τὴν ἀναχαίτισίν των εἰς τὴν ἐπέμβασιν κάποιου εὐλογημένου ἀνθρώπου, ποὺ ἐθεώρησε καθῆκόν του νὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος λέγει: «ὁ ἐπι στρέ ψ ας ἄ μα ρ τ ω-λ ὸ ν ἐ κ π λ ἄ ν ης ὁ δ ο ὦ α ὗ τ ο ὦ σ ῶ σ ε ι ψ υ χ ῆ ν ἐ κ θ α ν ἄ τ ο υ καὶ κ α λ ὕ ψ ε ι π λ ῆ θ ο ς ἄ μα ρ τ ι ῶ ν» (Ἰακ. ε' 20). Εἶναι μεγάλο πρᾶγμα, νὰ γίνῃς σὺ ἡ αἰτία καὶ τὸ ὄρ-

γανον πού θά σώση καί θά ἐπαναφέρῃ τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς τὴν εὐθεΐαν ὁδόν.

3. Ἴδου λοιπὸν ὅτι προσφέρονται αἱ εὐκαιρίαι. Προσφέρονται ὅμως, ἔχι σπανίως, καὶ κατὰ τρόπον κάπως περισσότερον ὀργανωμένον. Ὅταν, ἐπὶ παραδείγματι, ὑπάρχῃ ὀργανωμένη ἐκκλησιαστικὴ καὶ φιλανθρωπικὴ κίνησις, ὅταν ὑπάρχουν συσσωματωμένοι χριστιανικαὶ δυνάμεις καὶ γίνωνται ἐξορμήσεις διὰ σκοποὺς φιλανθρωπικοὺς ἢ διαφωτιστικοὺς, καὶ ἀκόμη ἐξορμήσεις πρὸς μετάδοσιν τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ὡ τότε, οἱ χριστιανοί, οἱ ὅποιοι συμμετέχουν εἰς τοιαύτας ἐξορμήσεις, μακαρίζονται πάντοτε ὡς εὐλογημένοι ἄνθρωποι καὶ μετέχουν εἰς τὸν μακαρισμὸν τοῦ θεοῦ λόγου: ὡς ὦρα ἰοὶ οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων τὴν εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἄγαθα» (Ρωμ. ι' 15). Δηλαδή, εὐλογημένα τὰ πόδια τῶν ἀνθρώπων πού τρέχουν, διὰ νὰ φέρουν τὴν εἰρήνην καὶ τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας καὶ νὰ γνωρίσουν τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς πλησίον των.

Ἀγαπητοί, δὲν ὑπάρχουν μόνον εὐλογημένα ἄτομα, ἀλλὰ καὶ ἔθνη εὐλογημένα. Εἰς τὸν προχριστιανικὸν κόσμον ἐξεχώριζεν ὁ «περιούσιος» λαὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰουδαϊκός. Εἰς τὴν διάδοσιν ὅμως τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς οἰκουμένης περὶ τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας διηκόνησε τὸ ἰδικόν μας Ἔθνος, μὲ τὴν γλῶσσάν του καὶ μὲ τὸν παλμόν του. Συνεδύασεν ἄριστα τὸν Ἑλληνισμὸν μετὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὑπηρέτησε πιστῶς τὸν Χριστιανισμὸν, ἀλλὰ καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ νέον σφοῖγος καὶ κραταιὰν ἐνίσχυσιν εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνάς του. Ἡ σημερινὴ μας Ἐθνικὴ ἐπέτειος διακηρύσσει ὅτι τὸ Ἔθνος ἡμῶν ἀπῆλause πάντοτε ἰδιαιτέρας παρὰ Θεοῦ εὐλογίας. **Εἶ η τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον.**

23 ἈΠΡΙΛΙΟΥ

Εἰς τὸν Τροπαιοφόρον Γεωργίον

ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΙ

«Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει»
(Ἰω. ιε' 19)

Μέσα εἰς τὴν ἑορταστικὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου συμπίπτει—πάντοτε σχεδόν—καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἀγίου Γεωργίου. «Τροπαιοφόρος», εἶναι ὁ ἰδιαιτέρος χαρακτηριστικὸς τίτλος του. Καὶ εἶναι ἄντως θαυμαστά τὰ

τρόπαια τῆς νίκης του. Νίκης κατὰ τῶν δελεαστικῶν πειρασμῶν τῆς ὠραίας νεότητός του· νίκης κατὰ τῶν πειρασμῶν τοῦ ἀφθόνου χρήματος καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀξιώματος πού κατεῖχε. Τρόπαια νίκης ἀκόμη κατὰ τῶν πιέσεων πού ἐξησκήθησαν ἐπ' αὐτοῦ, διὰ τὰ ἀρνηθῆναι τὸν Ἀναστάντα Σωτῆρά του. Ἀλλὰ καὶ τρόπαια, τέλος, κατὰ τῶν βασάνων, κατὰ τῶν φρικτῶν μαρτυριῶν καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ θανάτου, τὸν ὁποῖον ἀντιμετώπισε μὲ ἀξιοθαύμαστον ἡρωϊσμόν. Διότι ἦτο ἄξιος ὁπαδὸς Ἐκείνου, Ὅστις ἔπαθε καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου, διὰ τὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἀθανασίαν τοὺς τροπαιοφόρους κατὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Ἰδοὺ διατὶ ἀρμόζει ἄριστα εἰς τὰ ἀναστάσιμα πλαίσια ἡ ἑορτὴ καὶ πανήγυρις τοῦ Τροπαιοφόρου.

1. Τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου προηγήθη ὁ Σταυρὸς καὶ τὸ Πάθος. Ἀλλὰ καὶ τῆς δόξης καὶ τῆς αἰγλης τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου προηγήθη τὸ μαρτύριον καὶ τὸ αἷμα. Μήπως δὲν τὸ ἐβεβαίωσεν ὁ Κύριος; «Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμεῖς διώξουσιν... εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει» (Ἰω. ιε' 19, 20). Μήπως δὲν τὸ ὑπεγράμμισε καὶ ὁ Ἄπ. Πέτρος; «Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἵχνεσιν αὐτοῦ» (Ἀ' Πέτρ. β' 21), τονίζει δηλ. ὁ Ἄπ. Πέτρος ὅτι ἡ ὁδὸς πού ὁδηγεῖ πρὸς τὴν δόξαν καὶ τὴν μακαριότητα διέρχεται μέσφ θλίψεων, ὅπως εἰς τὸν Παθόντα καὶ Ἀναστάντα Κύριον. Ἀκόμη περισσότερον ἐξαίρει τὸ ζήτημα αὐτὸ ὁ Ἄπ. Παῦλος «Εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν» (Ρωμ. η' 17) εἶπε. Μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν δηλ. καὶ εἰς τὸν πόνον καὶ εἰς τὸν θρίαμβον καὶ τὴν δόξαν. Προσθέτει δὲ χαρακτηριστικὰ ὁ θεῖος ἀπόστολος Παῦλος ὅτι «ἡμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν» (Φιλιπ. α' 29). Θεωρεῖ δηλ. προνόμιον καὶ τιμὴν τοῦ Χριστιανοῦ τὰ κακοπαθήσῃ χάριν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του πρὸς τὸν Χριστόν.

2. Καὶ ἰδοὺ ὁ Γεώργιος. Νέος μὲ πολλὰ προσόντα. Ἐχει ἐμπρὸς του ἀνοιχτὴν τὴν θύραν μιᾶς σταδιοδρομίας, ἡ ὁποία τοῦ ὑπόσχεται πολλὰς δόξας. Τὸ στρατιωτικόν του στάδιον εἶναι δρόμος πρὸς τὴν δόξαν καὶ τὸν θρίαμβον. Νεαρὸς εἶχεν ἀποκτήσει βαθμὸν ἐπίζηλον. Καὶ εἰς τὸ στόμα τῶν συναδέλφων του, καὶ εἰς τὴν σκέψιν τῶν προϊσταμένων του, καὶ εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ αὐτοκράτορος ὁ Γεώργιος ἦτο ἓνας ἐλπιδοφόρος στρατιώτης τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατεύματος. Εἶχεν, ἐπομένως, ἐμπρὸς του ἓνα δρόμον πού ὡδηγοῦσε εἰς ἀρίστην ἐξέλιξιν καὶ λαμπρὸν μέλλον. Ἀλλὰ διὰ τὸν Γεώργιον ὑπῆρχεν ἓνα σοβαρώτατον ἐμπόδιον. Τὸ ἐμπόδιον τῆς εἰδωλολατρείας, ἀλλὰ

καὶ τῆς φαυλότητος, ἡ ὁποία ἐκυριάρχει εἰς τὸν εἰδωλολατρικὸν κόσμον. Καὶ ὁ Γεώργιος δὲν δέχεται συμβιβασμοὺς μετὰ τὴν συνείδησίν του. Ἐννοεῖ νὰ εἶναι ἡ ζωὴ του χριστιανικὴ, ἐνάρετος καὶ ἅγια. Καὶ ὅταν αἱ ἐκδηλώσεις τῆς πίστεώς του τὸν ἔθεσαν πρὸ τοῦ διλήμματος, ποῖον ἐκ τῶν δύο νὰ προτιμήσῃ, νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν του καὶ τὸ μέλλον του, θυσιάζων τὴν πίστιν του, ἢ νὰ ἀποθάνῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς χριστιανικῆς μάχης, δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκλέξῃ τὸ δεύτερον. «Ἐἵπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν» ἐσκέπτετο. Καὶ ἐνισχύετο ἀναλογιζόμενος ὅτι «ἡ μῆν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν». Ἐθεώρει πολὺ τιμητικὸν δι' αὐτόν, ὅτι θὰ ἠξιωνετο νὰ προσφέρῃ τὸ αἷμά του καὶ τὴν ζωὴν του διὰ τὴν στερέωσιν καὶ ἐπικράτησιν τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐδειλίασεν οὔτε ἐνώπιον τῶν φοβερῶν βασιανιστηρίων, οὔτε ἐνώπιον αὐτῆς τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως.

Ἔτσι εἶναι. Ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν δόξαν διέρχεται μέσῳ ἀγώνων καὶ θυσιῶν. Σήμερον βεβαίως ὁ Γεώργιος εἶναι ὁ σεπτὸς Τροπαιοφόρος, ὁ ὑμνούμενος μεγαλομάρτυς, ὁ περιβεβλημένος τὸν φωτοστέφανον τῆς δόξης, ὁ δοξαζόμενος ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὸ τῶν χριστιανῶν καὶ τετιμημένος εἰς τὴν ἐν οὐρανῷ θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ, διὰ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ, διῆλθε μέσῳ φρικτῶν μαρτυριῶν.

3. Καὶ ἡμεῖς ὅμως οἱ ἑορτασταὶ τοῦ ὀφειλομένου νὰ κατανοήσωμεν καὶ νὰ ἀποδεχθῶμεν τὴν πορείαν αὐτῆν. Διότι πολλὰς φορές εἰς τὴν ζωὴν μας εὐρισκόμεθα πρὸ διλήμματος. Καὶ πολλοὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ κάνουν ἀβασίαν καὶ συμβιβασμοὺς μετὰ τὴν συνείδησίν των, ὅταν ὑπολογίζουσι εἰς κάποιον κέρδος. «Ὅταν νομίζουν ὅτι θὰ ἐπιτύχουν εἰς τὰς ἐπιδιώξεις των καὶ θὰ ἐπικρατήσουν ἐν γένει, λησμονοῦν τὴν ὀφειλομένην ἐμμονὴν εἰς τὸ καθῆκον καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς των· δὲν στέργουν νὰ στενοχωρήσουν καὶ νὰ πιέσουν τὸν ἑαυτὸν τους. Διότι δὲν κατανοοῦν ὅτι τὸ «συμπάσχειν» μετὰ τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα τὸν χριστιανὸν εἰς τὴν τελικὴν δόξαν.

Βεβαίως ἡ κοινωνία δὲν ὀρίμασεν ἀκόμη, διὰ νὰ τιμᾷ τοὺς ἠθικοὺς καὶ τιμίους ἀγωνιστάς. Ἐξακολουθεῖ πολλάκις νὰ παρατηρῆται ἐκεῖνο ποῦ εἶπε πρὸ πολλῶν αἰώνων ὁ σοφὸς Σολομών, ὅτι οἱ ἄνθρωποι θεωροῦν καὶ ἀποκαλοῦν «δύσχηστον» τὸν ἐνάρετον καὶ τὸν δίκαιον, διότι μετὰ τὸ παράδειγμά του ἐλέγχει τοὺς καχοὺς. Ἀλλὰ πάντως δὲν δικαιολογοῦνται αἱ ὑποχωρήσεις καὶ αἱ λιποταξίαι ἀπὸ τὸ χριστιανικὸν χρέος. Τὴν σημαίαν τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν πρέπει νὰ τὴν κρατήσωμεν πάντοτε ὑψηλά, καὶ νὰ μὴ τὴν ὑποστείλωμεν ποτέ. Διὰ νὰ γίνῃ ὅμως αὐτό, πρέπει

νά εἴμεθα ἀνώτεροι ἀπὸ πολλὰς μικρότητας καὶ ὑπολογισμούς. Γενναῖοι εἰς ἀποφάσεις, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ μὲ πίστιν ὅτι τὸ χριστιανικὸν φρόνημα —παρ' ἕλην τὴν πάλην πρὸς τὸ κοσμικὸν πνεῦμα— ἐν τέλει θὰ ἐπιβληθῆ καὶ θὰ κατισχύσῃ εἰς τὴν συνείδησιν ὅλων τῶν ὑγιῶς σκεπτομένων. Καὶ ὁ χριστιανὸς ἦρωσ τοῦ καθήκοντος θὰ δικαιωθῆ.

Εἶθε τὸ παράδειγμα τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, φωτιζόμενον ἀπὸ τὸν Σταυρὸν καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, νὰ ὀδηγήσῃ πολλοὺς πρὸς τὴν στενὴν μὲν καὶ τεθλιμμένην ὁδόν, ἀλλὰ τὴν ἀπάγουσαν εἰς τὴν ζωήν».

Ἄρχιμ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑΣ

ΥΠΟ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ἐξεδόθη εἰς Β' βελτιωμένην ἔκδοσιν
«**Ἡ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ**»
κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Οἴκουμενικοῦ
Πατριαρχείου

Περιέχουσα
τὰς Ἱεράς Ἀκολουθίας τῶν Νυμφίων,
τῶν Ἁγίων Παθῶν τοῦ Κυρίου Ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ὁρθρου, τῆς Λειτουργίας
καὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα.

Τιμᾶται πολυτελῶς βιβλιοδετημένη

ΔΡΑΧ. 40

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειώσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΡΩΓΗΣ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Τ. Α. Κ. Ε.)

‘Ο Πρόεδρος του Διοικ. Συμβουλίου Τ.Α.Κ.Ε. ‘Εχοντες υπ’ ὄψιν κ.λ.π.

Ἄποφασίζομεν

Καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν κατάληψιν τριῶν (3) θέσεων ὑπαλλήλων ἐπὶ βαθμῶ 9ω (Ἀκολούθου) τοῦ Α1 Κλάδου Διοικητικῆς — Λογιστικῆς τῆς Α΄ Κατηγορίας ὑπὸ τὰς κάτωθι προϋποθέσεις:

1) Προσόντα διορισμοῦ: Πτυχίον Πανεπιστημίου ἢ ἰσοτίμου Ἀνωτάτης Σχολῆς.

2) Προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐπιλογήν. Διὰ τὴν ἐπιλογήν τῶν ὑποψηφίων ἀπαιτεῖται ὑποβολὴ εἰς τὸ ΤΑΚΕ αἰτήσεως ἰδιοχείρως συντεταγμένης τὸ ἀργότερον μέχρι τῆς 14ης Ἀπριλίου 1959, ἐν ἣ δέον νὰ περιέχῃται τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον, ὄνομα πατρὸς, ἀκριβῆς διεύθυνσις κατοικίας ἢ διαμονῆς.

Εἰς τὴν αἴτησιν δέον νὰ ἐπισυναφθῶσιν τὰ κάτωθι πιστοποιητικά:

Α) Πιστοποιητικὸν οἰκείου Δημάρχου ἢ Προέδρου Κοινότητος, προκειμένου δὲ περὶ θηλέων, περὶ τῆς ἐν τῷ Γενικῷ Μητρώφ δημοτῶν ἐγγραφῆς, προκειμένου δὲ περὶ ἀλλογενοῦς καὶ τὸν τρόπον καὶ χρόνον κτήσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.

Β) Πτυχίον Πανεπιστημίου ἢ ἰσοτίμου Ἀνωτάτης Σχολῆς.

Γ) Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 παραγρ. 11 τοῦ ἀπὸ 10/20 Φεβρουαρίου 1953 Β.Δ. «περὶ ὑποχρεώσεων τῶν ὑποψηφίων πρὸς διορισμὸν εἰς θέσεις προσωπικοῦ ὑπαγομένου εἰς τὸν ὑπαλληλικὸν Κώδικα» δῆλωσις.

Ἡ ἐπιλογή τῶν ὑποψηφίων πρὸς διορισμὸν θέλει ἐνεργηθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24ῃ Μαρτίου 1959.

‘Ο Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου

+ ‘Ο Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐκυκλοφόρησε ἡ ὑπ’ ἀριθ. 3578/12-4-59 Ἐγκύκλιος, δι’ ἧς παρέχονται ὁδηγίαι περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Δ. 3885/1958.

Θέμα: Ὅδηγίαι περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Δ. 3885/1958.

Πέμποντες ὑμῖν συνημμένως ἀνὰ ἐν φύλλον ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Α΄ Φ.Ε.Κ. 184/31-10-1958) ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθη τὸ ὑπ’ ἀριθ. 388 | 5 / 1958 Ν. Διάταγμα «περὶ ἰδρύσεως Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἐν Θεσ/νίκῃ καὶ ρυθμίσεως θεμάτων τινῶν ἀφορούντων εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Σχολὰς καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια» παρακαλοῦμεν, ὅπως ἀφοῦ λάβητε γνώσιν τοῦ περιεχομένου του προβῆτε εἰς τὴν γνωστοποίησιν τῶν διατάξεων ἐκεῖνων, αἰτινες κυρίως ἀφοροῦν τοὺς σπουδαστὰς τῶν καθ’ ὑμᾶς σχολείων. Ἐπ’ ἐδρασίᾳ θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν τὰ κάτωθι.

1) Οἱ Διευθυνταὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν δέον νὰ γνωστοποιήσωσιν εἰς τοὺς σπουδαστὰς καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς περιφερείας των τὴν

μετατροπῆν τῶν σημερινῶν ἑπταταξίων Ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν εἰς ἑξαταξίους Ἐκκλησιαστικὰς σχολὰς μετὰ τὰς καθοριζομένας ἐν τῇ παραγράφῳ 4 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ αὐτοῦ Νόμου λεπτομερείας.

II) Οἱ Διευθυνταὶ τῶν διὰ τοῦ ἄρθρ. 21 καταργουμένων Κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων δέον ὡσαύτως νὰ γνωστοποιήσασιν εἰς τοὺς σπουδαστὰς τῶν σχολείων τῶν ὅτι κατ' ἐξαιρέσειν θὰ λειτουργήσῃ ἡ β' τάξις ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1959-60 μόνον τῶν κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων Τρικάλων καὶ Κατερίνης ἐπὶ σκοπῇ ἀποπερατώσεως τῶν σπουδῶν τῶν μαθητῶν τῶν καταργουμένων ὡς ἄνω Κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων.

Τούτου κρίνεται ἀπαραίτητον ὅπως λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι σπουδασταὶ τῆς Ἀγρ. τάξεως τῶν καταργουμένων Κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων, ἵνα δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς ὑμᾶς εἰς ποῖον ἐκ τῶν διατηρουμένων δύο Κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων ἐπιθυμοῦσι νὰ φοιτήσωσι, ὥστε νὰ ὑποβάλῃτε ἡμῖν τὰς σχετικὰς δηλώσεις τῶν ἐνδιαφερομένων μετὰ σχετικῆς καταστάσεως εὐθὺς μετὰ τὴν λήξιν τοῦ τρέχοντος διδακτικοῦ ἔτους πρὸς ἔκδοσιν ὑφ' ἡμῶν τῶν σχετικῶν διαταγῶν ἐγγραφῆς τῶν εἰς τὸ Κατώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον τῆς ἐκλογῆς τῶν πρὸς συνέχισιν τῶν σπουδῶν τῶν.

III) Οἱ Διευθυνταὶ ὡσαύτως τῶν Ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων δέον νὰ γνωστοποιήσασιν εὐρέως δι' ἀνακοινώσεών των, ἀναρτωμένων εἰς ἐμφανῆ σημεῖα τῶν σχολείων των καὶ δημοσιευμάτων εἰς τοπικὰς ἐφημερίδας ἐν ἀνάγκῃ, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Ν.Α. 3885/1958 εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῶν Ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων ἀπὸ τοῦ σχολ. ἔτους 1958-59 προκειμένου περὶ λαϊκῶν θὰ γίνωνται δεκτοὶ πρὸς ἐγγραφήν οἱ κεκτημένοι τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ Α.Ν. 540/1945 γραμματικὰ προσόντα ὡς καὶ οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Μέσων Δημοσίων Ἐμπορικῶν Σχολῶν, μετὰ προηγουμένην ὁμοῦς ἐπιτυχῆ γραπτὴν εἰσιτήριον δοκιμασίαν εἰς τὴν ἔκθεσιν Ἰδεῶν, εἰς τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, ἐφ' ὅσον ἄγρουσι τοῦλάχιστον τὸ 22ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ δὲν ἔχουσι ὑπερβῆ τὸ 30ὸν ἔτος αὐτῆς καὶ ἔχουσι ἐπίσης ἐκπληρώσει τὰς στρατιωτικὰς τῶν ὑποχρεώσεις ἢ ἀπηλλάγησαν νομίμως τούτων, προκειμένου δὲ περὶ κληρικῶν μόνον οἱ μὴ ὑπερβάτες τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω λοιπὰς προϋποθέσεις.

Οἱ Λαϊκοὶ ὑποψήφιοι ὑποχρεοῦνται ἐπίσης νὰ προσκομίζωσι κατὰ τὴν ἐγγραφήν των συμμαρτυρίαν πνευματικοῦ καὶ συστατικὸν γράμμα τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διενεργείας τῶν εἰσιτηρίων τούτων ἐξετάσεων θέλει ἐκδοθῆ σχετικὸν Βασ. Δ/γμα μετὰ γνώμην τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, περὶ οὗ ἐγκαίρως θὰ ἐνημερώσωμεν ὑμᾶς. Ἔσαν τούτων ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 23 καὶ ἐπέκεινα τοῦ Ν.Α. 3885/1958 καθιεροῦνται καὶ ἄλλαι ὑποχρεώσεις τόσον διὰ τοὺς ἡδη σπουδαστὰς τῶν Ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων καὶ διὰ τοὺς ἐγγραφησομένους εἰς τὸ μέλλον ἐν αὐτοῖς, ὅσον καὶ διὰ τοὺς Διευθυντὰς καὶ τὸ προσωπικὸν γενικῶς τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχολείων, αἵτινες δέον νὰ μελετηθῶσι μετὰ προσοχῆς διὰ τὴν πλήρη καὶ ὁμοίμορφον ἐφαρμογὴν των. Ἐφιστάμεν ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν τῶν Διευθυντῶν τῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Ν.Α. 3885/1958 καταργουμένων Κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων, ὅπως συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ν.Α./τος, γνωρίσωσιν ἡμῖν διὰ σχετικῆς των ἀναφορᾶς ἐὰν ἔχουν περιουσίαν ταῦτα, ἵνα μεοιμνήσωμεν διὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς οἰκειᾶς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς θὰ διατεθῇ αὕτη εἰς ἕτερα Ἐκκλησιαστικὰ Σχολεῖα.

Οἱ Διευθυνταὶ τῶν καταγομμένων αὐτοτελῶς λειτουργούντων Κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων, ἐντέλλονται διὰ τῆς παρουσίας, ὅπως μετὰ τὴν λήξιν τοῦ τρέχοντος σχολ. ἔτους, παραδώσωσι τὰ ἀρχεῖα τοῦ σχολείου των πρὸς φύλαξιν εἰς τὰς οἰκείας Μητροπόλεις, εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων λειτουργοῦν, γνωρίσωσι δὲ ἐν καιρῷ καὶ ἡμῖν τοῦτο. Τῶν μὴ αὐτοτελῶς λειτουργούντων Κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων τὰ ἀρχεῖα θὰ παραμείνωσι πρὸς φύλαξιν εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Σχολὰς παρ' αἷς λειτουργοῦσι.

Τόσον διὰ τὴν περιουσίαν τῶν σχολείων ὅσον καὶ διὰ τὰ ἀρχεῖα αὐτῶν δεόν οἱ Διευθυνταὶ τῶν καταγομμένων Κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων νὰ ὑποβάλωσι κεχωρισμένως δι' ἐκάστην περίπτωσιν, ἀναφορὰν, εἰς ἣν θ' ἀναφέρωσι λεπτομερῶς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τῆς παρουσίας διατασσομένων καὶ τὴν πρὸς αὐτὰ συμμόρφωσίν των.

Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ἐν ἀρχῇ τῆς παρουσίας ἀναγραφόμενον ὑπ' ἀριθ. 184/1958 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἀποστέλλεται μόνον εἰς τοὺς Διευθυντὰς τῶν Ἀνωτέρων καὶ Κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων τῶν λειτουργούντων αὐτοτελῶς.

Διὰ τὰ Ἀνώτερα ὁμοῦ καὶ Κατώτερα Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια τῶν μὴ αὐτοτελῶς λειτουργούντων, ἀλλὰ παρ' Ἐκκλησιαστικαῖς Σχολαῖς, ἀποστέλλεται ἀνὰ ἐν φύλλον μόνον εἰς τοὺς Διευθυντὰς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, οἵτινες κατὰ νόμον εἶναι καὶ οἱ Διευθυνταὶ τούτων.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Ν. Καρμύρης

ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐκοινοποιήθη ἡ κατωτέρω Ἐγκύκλιος ἀφορῶσα εἰς τὴν ἐπικύβλησιν κληρικοσήμεν ἐπὶ τῶν δηλώσεων τῶν ἐφημερίων περὶ τελέσεως γάμων καὶ βαπτίσεων:

Π ρ ὄ ς

Τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀρτης

Ἀ ρ τ α ν

Ἀπαντῶντες εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1092/58 ὑμέτερον ἔγγραφο, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι βάσει τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Νόμου 5097/31 «περὶ Κώδικος ληξιαρχικῶν διατάξεων» (Φ.Ε.Κ. 291/1931) ὁ ἱερεὺς ὁ τελέσας ἢ συμπράξας εἰς ἱεροπραξίαν βαπτίσεως ἢ γάμου ὑποχρεοῦται νὰ συντάξῃ ἐπὶ τόπον ἅμα τῷ πέρατι τῆς ἱεροπραξίας δήλωσιν, περιέχουσαν πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς οἰκείας ληξιαρχικῆς πράξεως ὑπογεγραμμένην ὑπ' αὐτοῦ καὶ προσαγομένην ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἀρμοδίον ληξιαρχον, ὑπέχει δὲ καὶ ποινικὰς εὐθύνας ἐν περιπτώσει παραλείψεως τῆς δηλώσεως τῶν γεγονότων τούτων πρὸς τὸν ἀρμοδίον ληξιαρχον.

Ἐξ ἄλλου, διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 2455/53, Φ.Ε.Κ. 178/53 τ. Αον (Βλ. Ὑπ. ἀπόφασιν 57113/54, Φ.Ε.Κ 115/54 τ. Βον) καὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 3559/56 Φ.Ε.Κ. 221/56 τ. Αον, καθορίζονται ἀντιστοιχῶς τὰ ἐπικυλλόμενα ὑπὸ τῶν ἐφημερίων κληρικοσήμεν δραχμῶν μὲν 10 ἐπὶ τῶν δηλώσεων βαπτίσεων, δραχμῶν δὲ 80 ἐπὶ τῶν ἀδειῶν γάμων.

Τούτων κατόπιν, αἱ τοιαῦται δηλώσεις βαπτίσεως καὶ γάμων, ἐκδιδομένηι ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῶν ἱεροπρακτούντων ἱερέων διὰ τὴν σύνταξιν τῶν οἰκείων ληξιαρχικῶν πράξεων ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ληξιαρχων, δὲν καταχωρίζονται εἰς τὰ ὑπὸ τῶν ἐφημερίων τηρούμενα βιβλία πρωτοκόλλου αἰτήσεων καὶ πιστοποιητικῶν καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἀπαιτεῖται εἰσπραξίς τοῦ τριδράχμου κληρικοσήμεν αἰτήσεως, δοθέντος ὅτι, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη αἱ δηλώσεις αὗται ἐκδίδονται οὐχὶ κατ' αἰτήσιν, ἀλλὰ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Νόμου.

Μετὰ σεβασμοῦ

Ὁ Διευθύνων Σύμβουλος
Κων. Σ. Σπυροπούλος

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Αίδεο. Δάζαρον Μητριπίδην, Κεφαλάριον Δράμας. Ένεκρίθη ή σύνταξις σας. Η σχετική έντολή έστάλη ήδη πρὸς τὸ Τοπικὸν Τ.Α.Κ.Ε τῆς Ι. Μητροπόλεως σας. Λαμβάνετε μηνιαίως δρχ. 778 ὡς σύνταξιν. Ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα θὰ λάβετε δρχ. 9.593. — Αίδεο. Δ. Α. Δ. Κρήτην. Τὰ ὑποβληθέντα διὰ τὴν συνταξιοδότησιν σας δικαιολογητικά εὐρίσκονται εἰσέτι εἰς τὸ Δικαστικὸν Τμήμα τοῦ Τ.Α.Κ.Ε πρὸς ἔλεγχον. Ὅταν περατωθῇ ή σχετική διαδικασία θὰ εἰδοποιηθῆτε μέσῳ τοῦ τοπικοῦ Τ.Α.Κ.Ε. τῆς Ι. Ἐπισκοπῆς σας. — Αίδεο. Φίλιππον Γκόλφην. Αἱ αἰτήσεις εὐρίσκονται εἰσέτι εἰς τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν. Τὸ ἔδλον ζήτημα παρέμεινε στάσιμον ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς καὶ μέχρι τῆς πληρώσεως τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς. Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ νεοεκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς θὰ ἐπιληφθῇ συντόμως τοῦ ζητήματος. — Αίδεο. Α. Γ. Δ., Κρήτην. Ἐλπίζομεν ἤδη νὰ ἔχετε εἰδοποιηθῆ παρὰ τοῦ τοπικοῦ Τ.Α.Κ.Ε. τῆς Ι. Ἐπισκοπῆς, ὅτι σὰς ἐχορηγήθη σύνταξις 788 δραχμ. μηνιαίως, ἐφ' ἅπαξ βοήθημα δὲ 9.593 δραχμῶν. Μετὰ τὴν συνταξιοδότησιν σας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λαμβάνετε τὰς χορηγούμενας προσαυξησεις αἰτίνας χορηγοῦνται εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ἐφημερίους. — Ἱερέα Ἰ. Παύθρου Β. Π. Θὰ λάβετε ὡς σύνταξιν 664 δραχμῶς μηνιαίως, ἐφ' ἅπαξ βοήθημα δὲ περὶ τὰς 10.700 δραχμῶς. — Αἰδεσιμ. Ἐλευθέριον Κουρυνιανίδην Μικροκάμπου. Δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον, ὡς γράφατε ἐφημερεύετε ἀπὸ τοῦ 1920, ἀρκεῖ ή ὑπηρεσία σας νὰ ἦτο συνεχῆς. Συνταξιοδοτούμενος θὰ λάβετε 813 δραχμῶς μηνιαίως. Τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα θὰ ἀνέλθῃ εἰς 9.500 δραχμῶς. — Αίδεο. Κ. Δ. Κουτσοπέλην, Καλοθρόνιον Ἀμφικλείας. Δὲν δύναται νὰ συνταξιοδοτηθῇ ὁ υἱοθετημένος. Μόνον εἰς φυσικά τέκνα καὶ ταῦτα ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνήλικα μεταβιβάζεται ή σύνταξις. Πρὸς τὸ παρὸν δὲν δύνασθε νὰ λάβητε σύνταξιν διότι οὔτε τὸ 75ον ἔτος τῆς ἡλικίας συνεληρώσατε, οὔτε 35 ἔτη ἐφημεριακὴν ὑπηρεσίαν ἔχετε. Μόνον ἐάν ἐπικαλεσθῆτε λόγους ὑγείας, ἐφ' ὅσον βεβαίως ὑφίστανται τοιοῦτοι, δύνασθε πρὸς τὸν παρὸν νὰ λάβετε σύνταξιν. — Αίδεο. Νικόλαον Κασαβέτην, Βρυσοχώριον. Ἀπὸ τοὺς νεοχειροτονουμένους κρατεῖται εἰς μισθὸς διὰ τὸν κλάδον συντάξεως καὶ εἰς μισθὸς διὰ τὸ ταμεῖον ἀρωγῆς. Τὰ ἀνωτέρω ποσὰ καταβάλλονται εἰς 20 μηνιαίας δόσεις. — Αίδεο. Ἀνδρέαν Παπαναστασίου, Λεχοῦριον Καλαβρύτων. Παρατούμενος θὰ λάβετε περὶ τὰς 700 δραχμῶς μηνιαίως ὡς σύνταξιν καὶ περὶ τὰς 12.500 δραχμῶς ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα. — Αίδεο. Ματθαῖον Τζαγκαράκιν Κάλυβον Μυλοποτάμου Κρήτης. Τὸ ὄριον ἡλικίας τὸ συνεληρώσατε τὴν 31/12/1957. Ἐπομένως ή μέχρι τοῦ χρόνου τούτου ὑπηρεσία σας λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν συνταξιοδότησιν σας. Οὕτω, ἐξεργόμενος τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβετε περὶ τὰς 870 δραχμῶς ὡς σύνταξιν καὶ περὶ τὰς 12.500 δραχμῶς ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα. Ἐάν θὰ σὰς ὀφελήσῃ ὁ νόμος περὶ μισθοδοσίας, ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον ψηφισθῇ, δὲν τὸ γνωρίζομεν. — Αίδεο. Στέφανον Καποδίστριαν, Ἀγ. Ἀθανάσιον. Κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἐλάβατε δραχμῶς 644 (ἦτοι τὸ 1/2 τοῦ 1288). Ἐξ αὐτῶν ἐκρατήθησαν 146 δραχμ. δι' ἀσφάλιστρα, 120 δραχμ. διὰ προσαύξῃσιν (δεδομένου ὅτι ή προσαύξῃσις τοῦ μισθοῦ κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα κρατεῖται ὑπὲρ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.), 6 δραχμ. διὰ τὸ περιοδικὸν («Ἐκκλησία») καὶ τὸ δάνειόν σας, ὡς καὶ τὸ χαρτόσημον. Ἐπομένως δὲν συνέβη τί τὸ ἐσφαλμένον. Διὰ τοὺς ἐπομένους μῆνας δὲν θὰ ὑπάρχῃ ή κράτησις τῶν 120 δραχμῶν, ἕνεκα προσαυξήσεως. Ἐξ ἄλλου διὰ ἀσφάλιστρα θὰ καταβάλετε τοῦ λοιποῦ 122 δραχμῶς ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε καταβαλλομένων 146 δραχμ.

Περὶ τούτου ἄς ἔγραψε σχετικῶς καὶ τὸ Τ.Α.Κ.Ε. — Αἰδες. Ἐπαμει-
νώνδαν Παπαθεοδώρου, Κλεπῆ Ναυπακτίας. Λαμβάνετε 644
δραχμὰς μηνιαίως ἦτοι τὸ 1/2 τῶν 1288 δραχμῶν, αἰτινες ἀναλογοῦν εἰς τὴν
Β' μισθολογικὴν κατηγορίαν. Ἐξ αὐτῶν, κρατοῦνται 10% δι' ἀσφάλιστρα ὑπὲρ
τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Τὰ ἀσφάλιστρα ὑπολογίζονται ἐπὶ μισθοῦ 1288 δραχμῶν καὶ
οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως μισθοῦ, τὸν ὁποῖον λαμβάνετε, δεδομένου ὅτι συντα-
ξιοδοτούμενος θὰ λάβετε ὀλόκληρον σύνταξιν. Περαιτέρω κρατοῦνται δραχ.
6 διὰ τὸ περιοδικὸν Ἐκκλησία καὶ τὸ χαρτόσημον. Κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουά-
ριον ἐκρατήθη καὶ ἡ προσῶξήσις ἐνὸς μηνός, δι' ὃν λόγον γράφομεν καὶ εἰς
τὸν αἶδσα. Σ. Καποδίστριαν. — Αἰδες. Γρηγόριον Τσίμπαν, Ν.
Ἀρτάκιον Χαλκίδος. Δυστυχῶς πρὸς τὸ παρὸν δὲν χορηγεῖται ἐπίδομα το-
κετοῦ παρὰ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Ἡ προβλέπουσα τοῦτο Ὑπουργικὴ ἀπόφασις
κατηργήθη. Ἡδὴ καταβάλλεται προσπάθεια διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητή-
ματος τούτου. — Αἰδες. Γεώργιον Σιούταν, Κομποτάδες Λαμίας.
Γράψτετε μας εἰς ποίαν μισθολογικὴν κατηγορίαν ἀνήκετε. Αἰδες. Ἀνα-
στασιον Σκοῦφον, Τραχάναν Λοκρίδος. Ἐὰν ἐχειροτονήθητε ἐφη-
μέριος τὸ 1922 δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν τώρα λόγω πολυετοῦς ὑπηρεσίας,
δεδομένου ὅτι ἔχετε συμπληρώσει ἀπὸ τοῦ 1922 μέχρι 31/12/1957 35ετὴ
ὑπηρεσίαν ἐφημερίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ λάβετε 903 δραχμὰς ὡς
σύνταξιν καὶ 12500 δραχμὰς περίπου ὡς ἐφ' ἀπαξ βοήθημα. —

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἄρχιμ. Εὐθ. Ἐλευθεριάδου, Ἡ ἀπλότης καὶ ἡ ἀφέλεια τῶν πρώ-
των Χριστιανῶν. — Ἀποστολικῆς Διακονίας, Αἱ ἐπιδιώξεις τῆς Ἐκ-
κλησίας. Ἡ Μεγάλη Ἑβδομάς. Πρόγραμμα Ματοῦ 1959. Σχεδιάσματα
ὁμιλίας. — Ἀ. Καραντώνη, Τὸ εἰκοσιένα σὰν πνευματικὴ ζωὴ. — Χ.,
Ἀδελφικὰ Γράμματα. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Λειμῶνα» τοῦ Ἰωάν.
Μόσχου, (Μτφ. Θεοδόση Κ. Σπεράντσα). — Β. Ἡλιάδου., Ὁ γυρι-
σμός τοῦ Διγενεῆ ἔχειρητισθὼς ὡς διπλῆ νίκη τοῦ ἥρωος ἀγωνιστοῦ. —
Ἀνθίμου Θεολογίτη, Ἀναδρομὲς καὶ συγκρίσεις. Τὸ «Τριῶδιον». —
Ἀκύλα, Παρὰ τοὺς πόδας Παύλου. — Ἀρχιμ. Νικοδήμου Βαληνδρᾶ,
Ἐορτοδρόμιον. — Εἰδήσεις τοῦ TAKE, — Εἰδήσεις. — Ἀλληλογραφία.

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ διδῇ ἀπαντή-
σεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητή-
ματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημε-
ρίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλα-
βέστατοι Ἐφημέριοι δύνανται νὰ ἀπευθύνουν πρὸς τὸν
«Ἐφημέριον» ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαν-
τήσεις εἰς αὐτοὺς θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλο-
γραφίας, εἴτε εἰς ἄλλην εἰδικὴν σελίδα.

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: Κων. Ιερ. Πλατανίτης Ὑψηλάντου 66, Ἄγ. Βαρβάρα Αιγιάλεω
Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰασίου 1. Τηλ. 70734.